

ОБЩИНСКИ СЪВЕТ НА ОБЩИНА ДИМИТРОВГРАД

Р Е Ш Е Н И Е

№ 257

От 30.5.2024 г.

На основание чл.21, ал.1, т.12 от ЗМСМА,

ОБЩИНСКИ СЪВЕТ – ДИМИТРОВГРАД

Р Е Ш И :

1. Приема План за действие на Община Димитровград в изпълнение на Областната стратегия за приобщаване на българските граждани от ромски произход и други граждани в уязвимо социално положение, живеещи в сходна на ромите ситуация (2024-2025).
2. Възлага на Кмета на Община Димитровград осъществяването на всички дейности, необходими за правилното и законосъобразно изпълнение на решението.

**ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ НА ОБЩИНА ДИМИТРОВГРАД В ИЗПЪЛНЕНИЕ НА
СТРАТЕГИЯТА НА ОБЛАСТ ХАСКОВО ЗА РАВЕНСТВО, ПРИОБЩАВАНЕ И
УЧАСТИЕ
(2024-2025)**

Съдържание

I. ВЪВЕДЕНИЕ.....	7
II. АНАЛИЗ НА СИТУАЦИЯТА В ОБЩИНА ДИМИТРОВГРАД.....	8
1. Обща характеристика на общината	8
2. Население	8
III. АНАЛИЗ НА СЪСТОЯНИЕТО ПО ПРИОРИТЕТИ	10
1. ПРИОРИТЕТ „ОБРАЗОВАНИЕ”	10
2. ПРИОРИТЕТ „ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ”	15
3. ПРИОРИТЕТ „ЖИЛИЩНИ УСЛОВИЯ”	18
4. ПРИОРИТЕТ „ЗАЕТОСТ”.....	19
5. ПРИОРИТЕТ „ВЪРХОВЕНСТВО НА ЗАКОНА И НЕДИСКРИМИНАЦИЯ”	21
6. ПРИОРИТЕТ „КУЛТУРА И МЕДИИ”	22
7. ЗАКЛЮЧЕНИЕ.....	24
IV. МЕХАНИЗМИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ	24
V. МЕХАНИЗМИ ЗА МОНИТОРИНГ И ОЦЕНКА.....	25
VI. ТАБЛИЦА НА ПЛАНА ЗА ДЕЙСТВИЕ ПО ПРИОРИТЕТИ, ЦЕЛИ И МЕРКИ.....	26
VII. СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ	63

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Настоящият Актуализиран План за действие на Община Димитровград в изпълнение на стратегията на област Хасково за равенство, приобщаване и участие (2024-2025), наричан по-нататък Плана, е неразделна част от Областната стратегия на област Хасково в изпълнение на Националната стратегия на Република България за равенство, приобщаване и участие на ромите (2021-2030). Водещият стратегически документ при разработването на Плана е Националният план за действие за периода (2024-2027г.).

В Националната стратегия терминът „роми“ се използва като общ термин. Той включва групи от хора, които имат повече или по-малко сходни, но не едни и същи културни и социални характеристики. Самоопределянето им също може да бъде различно - българи, турци, румънци и т.н. Не всички роми са обект на социално изключване, но всички те могат да станат обект на дискриминация и да бъдат лишени от права. Стратегията прилага общ и целенасочен интегриран подход към гражданите в уязвимо положение от ромски произход и не изключва оказването на подкрепа и за лица в неравностойно положение от други етнически групи.

Планът за действие на община Димитровград е насочен към:

- Социално-икономическо приобщаване: намаляване на бедността и социалното изключване и премахване на социално-икономическите различия между ромите и останалата част от българското общество;
- Ефективно равенство: борба за предотвратяване на прояви на антиромски нагласи и дискриминация срещу ромите като цяло;
- Значително участие: насърчаване на участието чрез овластяване, сътрудничество и доверие.

Реализирането на общинската политика за приобщаване на ромите представлява неразделна част от общонационалните политики за повишаване благосъстоянието на българския народ, която е съобразена с европейските интеграционни и приобщаващи политики. Като приоритетни задачи за постигане в Плана са равенството, приобщаването и участието на българските граждани от ромски произход и други граждани в уязвимо социално положение, живеещи в сходна на ромите ситуация.

Основните приоритети на Плана за действие за приобщаван на българските граждани от ромски произход и други граждани в уязвимо социално положение, живеещи в сходна на ромите ситуация са:

- Повишаване на ефективния достъп до качествено приобщаващо образование;
- Повишаване на ефективния достъп до качествена и устойчива заетост;
- Подобряване на здравния статус на ромите и увеличаване на ефективния достъп до качествени здравни и социални услуги;
- Повишаване на ефективния достъп до адекватни десегрегирани жилища и основни услуги;
- Подобряване на ефективността в сферата на върховенството на закона и антидискриминацията;
- Подобряване на условията за равнопоставен достъп до културния живот и медии.

При разработването на План за действие на Община Димитровград(2024-2025) в изпълнение на стратегията на област Хасково за равенство, приобщаване и участие (2021-2030) е взета предвид следната нормативна база:

- Конституцията на Република България (Чл. 6);
- Закон за защита от дискриминация;

- Закон за социалното подпомагане и Правилник за неговото прилагане;
- Закон за семейните помощи за деца и Правилник за неговото прилагане;
- Закон за интеграцията на хората с увреждания и Правилника за неговото прилагане;
- Закон за социалните услуги и Правилник за неговото прилагане;
- Закон за закрила на детето и Правилника за неговото прилагане;
- План за действие на ЕС за борба с расизма (2021-2025);
- Европейски стълб на социалните права;
- Национална стратегия на Република България за равенство, приобщаване и участие на ромите (2021-2030);
- Национален план за действие за периода 2024-2027г. ;
- Областна стратегия на област Хасково за равенство, приобщаване и участие на ромите (2021 – 2030).

II. АНАЛИЗ НА СИТУАЦИЯТА В ОБЩИНА ДИМИТРОВГРАД

1. Обща характеристика на общината

Община Димитровград е разположена в централната част на Южен централен регион и административно принадлежи към Област Хасково. На север граничи с общините Чирпан и Опан (Област Стара Загора), на изток – с Община Симеоновград, от юг - с общините Хасково и Минерални бани, от запад- с Община Първомай (Пловдивска област).

На територията на Община Димитровград се пресичат Европейските коридори 10 и 9. Основната връзка със страната е чрез тези първокласни пътни артерии – ЖП и авто – Пловдив и София - на запад, Свиленград - на изток, Стара Загора и Кърджали - съответно на север и юг. Общината заема площ от 567.6 км², от които:

- 416.6 км² (73.39%) са земеделски земи;
- 72.97 км² (12.89%) - разпръснати и необособени терени на горския фонд;
- 44.73 км² (7.88%) - фонд населени места;
- 15.98 км² (2.81%) - водни площи и течения.

Селищната мрежа в общината се състои от два града – Димитровград и Мерицлери и 25 села, пръснати равномерно по територията ѝ. Освен функционален, ядрото - Димитровград се явява и пространствен център на територията, която няма сериозни релефни бариери, освен река Марица и възвишенията между Хасково и Димитровград.

2. Население

• Община Димитровград принадлежи административно към област Хасково, като обхваща 10% от територията ѝ. Общината обхваща градовете: Димитровград и гр. Мерицлери и 25 села. Жителите на общината по данни от последното класическо преброяване през 2021 година са 44 649 души, а към 31.12.2022г. са 43 418 души по данни на НСИ, от които 32 550 в градовете и 10 868 в селата. Общият брой на ромите от последното официално преброяване през 2021г. е **2 642 роми** или **5,9%** от общото население на общината. Тенденцията по-голямата част от хората да живеят в градовете продължава да се запазва.

Съществуващата трайна тенденция към намаляване на жителите на общината се запазва. Причините за това са отрицателния прираст, породен от намалялата раждаемост и миграцията на младите хора в по-големите градове и в чужбина.

В следващите няколко таблици са представени данните за населението в Община Димитровград по самоопределение по етническа принадлежност, майчин език и

вероизповедание. Информацията е взети от сайта на Национален статистически институт (последното преброяване през 2021г.).

Брой на населението по етнически групи

	Общо	В т.ч. отговорили	Етническа група				
			Български	Турски	Ромски	друг	Не се самоопределят
Община Димитровград	44 649	41 077	37 448	708	2 642	219	60

Население по майчин език

	Общо	В т.ч. отговорили	Майчин език				
			Български	Турски	Ромски	друг	Не се самоопределят
Община Димитровград	44 649	39 677	36 443	700	2 502	257	65

Население по вероизповедание

	Общо	Вероизповедание			
		Християнско	Мюсюлманско	Други	нямат
Община Димитровград	44 649	33 062	654	26	1647

Продължава тенденцията част от хората, които околното население назовава като „роми“ да се самоопределят като българи, турци и др., което произтича от правото на преброяваното лице само да определи етническата си принадлежност или да не посочи такава.

В представената информация се вижда, че втора етническа група по численост е ромската в община Димитровград с около 5,6 % от общия дял на населението. Трети по численост етнос е турският с 708 души, но той е в пъти по-малко от ромите.

Населени места (квартали, махали) с компактно ромско население на територията на община Димитровград са: кв. Изток, кв. Марийно, кв. Вулкан и гр. Меричлери. Към Община Димитровград има назначени експерти работещи по етническите и интеграционните въпроси, здравни/образователни/трудова медиатори и други специалисти.

III. АНАЛИЗ НА СЪСТОЯНИЕТО ПО ПРИОРИТЕТИ

Приоритетите, които са водещи в Националната стратегия за равенство, приобщаване и участие на ромите (2021-2030) са в основата на Планът за действие на община Димитровград. В настоящия План са залегнали шест приоритета: Образование, Здравеопазване, Жилищни условия, Заетост, Върховенство на закона и недискриминация и Култура и медии.

1. ПРИОРИТЕТ „ОБРАЗОВАНИЕ“

Продължава трайно утвърдения процес по осигуряване на подходяща образователна среда за деца и ученици от разнородни етнически групи с цел постигане на по-успешна образователна и социална интеграция.

Към настоящия момент на територията на община Димитровград съществуват 7 детски градини, посещавани от 1 237 деца в 58 групи, от които 174 от ромски произход, които подлежат на задължително предучилищно обучение и 13 училища, в които през учебната 2022/2023г. са се обучавали 4 244 ученици, а към момента са 4 154. По данни от училищата 120 деца от ромски произход предстои да постъпят в първи клас. Според етапа на образование училищата в Община Димитровград са:

- Основни училища – 8;
- Гимназии – 2;
- Професионална гимназия – 1;
- Средно училище – 1;
- Обединено училище – 1.

Девет от учебните заведения се намират в общинския център, едно в гр. Меричлери и по едно в селата Радиєво, Крепост и Ябълково.

Общият брой на децата от 0 до 19 години за 2020г. в Община Димитровград е 7 564, като ромските деца от 0 до 18 годишна възраст са около **1500**, а броят на деца в училищна възраст от 7 до 16 г. е близо **1100** по справка на образователните институции в Общината.

Добри постижения и повишаване на качеството на образователния процес отчитат образователните институции, в които се обучават голям процент деца от уязвими групи – ОУ „Васил Левски“, ОУ „Д. Н. Матевски“, гр. Меричлери, ОБУ „Св.св. Кирил и Методий“, ОУ „П.К.Яворов“, ОУ „Хр. Смирненски“, с. Радиєво, ПГ „Проф. д-р Асен Златаров“, ОУ „Васил Левски“, с. Ябълково. В тези училища се работи по следните национални програми НП „Ученически олимпиади и състезания“, НП „Заедно за всяко дете“, НП „Заедно в изкуствата и спорта“, НП „Без свободен час“, НП „Информационни и комуникационни технологии и системата на предучилищното и училищното образование“, НП „Осигуряване на съвременна образователна среда“, НП „Квалификация на педагогическите специалисти“, НП „оптимизиране на вътрешната структура на персонала“, НП „Иновации в действие“, НП „Учебници, учебни комплекти и учебни помагала“, НП „Подкрепа за личностно развитие на децата и учениците“, НП „Профилактика и рехабилитация на педагогическите специалисти“, НП „България-образователни маршрути“.

Модерен STEM център е изграден в ОУ „Димитър Матевски“ в град Меричлери. 54 000 лв. е стойността на проекта, от които 48 600 лв. са финансирани от националната програма на МОН и 5 400 лв. собствен принос, в това число подкрепа от Община Димитровград по общинската програма за модернизация и дигитализация на училищното образование. Иновативният кабинет е създаден по проект на Национална програма „Изграждане на училищен STEM център“. Кабинетът включва три зони за обучение: видео и звукозаписно студио; зона за отдих и споделяне на идеи и зона за обучение по роботика. Учене чрез правене учениците могат да осъществяват и на терасата към основната зала, която също е част от STEM центъра. По проекта е направено и функционално преустройство на помещението, разделено на три зони, като е закупено и техническо оборудване. В ОУ „Д.Н.Матевски“ работят и по Модул 2 и Модул 3 по НП „Заедно за всяко дете“, както и по проект „Подкрепа за приобщаващото образование

В Професионална гимназия „Проф. д-р Асен Златаров“ се работи по проектите „Равен достъп до училищно образование“ и „Успех за теб“. В заниманията по интереси са включени 83 ученици от ромски произход в направленията Човекът и обществото, Човекът и природата, Химия и Предприемачество. Училището осигурява общезитие, като над 50% са освободени от заплащане на наем. През учебната 2022-2023 г. стипендии са получавали 240 ученици от общо 274, като определящ критерий е среден успех. Всички ученици имат достъп до училищна библиотека.

ОУ „П.К.Яворов“ работи по проекта „Равен достъп до училищно образование“. В училището се оказва обща подкрепа и се работи допълнително с учениците с намалена успеваемост.

По Мярка М02 – „Подобряване на социалната инфраструктура“ на Проект „Красива България“, Община Димитровград спечели финансиране за реализация на проект „Основно обновяване на сградния фонд на Основно училище „Христо Смирненски“, с. Радиево. В училището преобладават ученици от ромски произход. Посоченият проект е на стойност от 316 188 лв., като безвъзмездната финансова помощ е 94 856 лв. Основният ремонт е завършен.

Изградена е спортна площадка в ОБУ „Св. св. Кирил и Методий“, кв. Черноконево. Програма за изграждане и основен ремонт на спортни площадки в държавните и общинските училища, Модул 1 „Изграждане на спортни площадки със специализирана спортна настилка“ беше спечелено финансиране за изграждане на площадка.

По Национална програма "Осигуряване на съвременна образователна среда" 2022 г., Модул 5 "Площадки за обучение по безопасност на движението по пътищата" Основно училище "Христо Смирненски", с. Радиево спечели проект за такава площадка на обща стойност 1 100 лв., от които 880 лв. безвъзмездно финансиране и 220 лв. собствен принос. По същата програма финансиране спечели и Детска градина №4, като себестойността на проекта е 1 100 лв., от които 880 лв. финансиране от МОН, а останалите 220 лв. от детската градината. Площадката е ДГ №4 е изградена.

В ОУ „Христо Смирненски“ работят по проектите „Успех за теб“, „Образование за утрешния ден“, „Равен достъп до училищно образование в условията на кризи“. През учебната 2022/ 2023 година 14 ученици са включени в сборна група „Творилница“- тематично направление „Приложни изкуства“ и 10 ученици в Клуб „Природолюбители“- тематично направление „Екология“. През учебната 2023/ 2024 година 10 ученици са включени в сборна група „В света на математиката“- тематично направление „Математика“ и 10 ученици в Клуб „Ментална аритметика“- тематично направление „Математика“. Училището има самостоятелна неprisъствена форма на обучение. Това е възможност за

лица, навършили 16г. да завършат основното си образование. Около 95% от тези ученици са от ромски произход, прекъснали образованието си в училищна възраст.

В ОУ „Васил Левски”, Димитровград се работи по проектите „Успех за теб” , „Равен достъп до училищно образование в условията на криза”, „Образование за утрешния ден“. В допълнителни модули по Български език и литература са включени общо 60 ученици, за които българският език не е майчин.

През учебната 2022/2023 година в групите за занимания по интереси са включени 60 ученици. През учебната 2023/ 2024 година в ОУ „Васил Левски“ са сформирани 3 групи за занимания по интереси по смисъла на чл.20 от Наредбата за приобщаващото образование , финансирани по ПМС 289 от 12.12.2018 г. по тематични направления -група за занимания по интереси „Малки изобретатели” с 15 ученици от начален етап и група за занимания по интереси „Сръчни ръце” с 15 ученици от прогимназиален етап, 1 група в направление „Изкуства и култура“ и група за занимания по интереси Клуб за народни танци „Веселяче” с 15 ученици от начален и прогимназиален етап. В текущата учебна година в групите за занимания по интереси са включени 45 ученици.

По НП „Заедно в изкуствата и спорта” модул 1 „Изкуства” е сформирана 1 група в сфера музикално изкуство в категория вокална група за изпълнение на забавна и естрадна песен.

В ОБУ Св. Кирил и Методий”, кв. Черноконево учениците ще бъдат включени в групи за обучителни трудности по Български език и литература по проект „Успех за теб” – 5 групи по 5 деца. Общо 25 ученици. Допълнително обучение се осъществява в часовете за консултации на учителите. Проведени са нетрадиционни родителски срещи, на които с родителите бяха обсъждани казуси свързани с обучението на децата им.

В училище са сформирани пет групи за занимания по интереси по националното финансиране и един отбор по футбол по НП „Заедно в изкуствата и в спорта“. Сформирани са още клубове - Клуб „Забавна математика“ от тематична област „Математика“; клуб; „На ти с IT“ от тематична област: „Дигитална креативност“, тематична подобласт: „Дигиталните умения“ е за ученици от 5 и 6 клас; клуб „Отговорни на пътя“ от тематична област: „Гражданско образование“, тематична подобласт: „Институционални знания и култура“ са включени 15 ученици, които проявяват интерес към правилата за движение по пътищата; клуб „Star Girls“ е от тематична област: „Изкуства и култура“, тематична подобласт: „Сценични и танцови изкуства“ включва 10 ученици от III и IV клас; клуб „Кулинарна работилница“ е от тематична област: „Технологии“, тематична подобласт: „Техника и технологии“. В него са включени 10 ученици от VII и X клас; клуб „Кулинарна работилница“ е от тематична област: „Технологии“,

тематична подобласт: „Техника и технологии“. В него са включени 10 ученици от VII и X клас.

Във всички училища на територията на общината са предприети следните мерки за осигуряване на обща подкрепа за личностно развитие:

- Ранно оценяване на потребностите от подкрепа за личностно развитие;
- Определяне на необходимост от допълнителна подкрепа за учениците, които не владеят български език;
- Включване на учениците, които не владеят български език в извънкласни форми за допълнително обучение по БЕЛ;
- Предоставяне на консултации с логопед, психолог и ресурсен учител, като превенция на комуникативни и обучителни затруднения;

За повишаване на резултатите от обучението се прилагат всички стъпки, заложиени в Наредбата за приобщаващото образование за преодоляване на пропуски и затруднения в обучението.

Задържането на децата и учениците от ромски етнос в училище е в пряка връзка и с въведена повсеместно целодневна организация на учебния процес до седми клас, както и назначените образователни медиатори и социални работници във всички училища, където има деца и ученици от ромски етнос. В подкрепа на интеграционните процеси е и работа на училищните екипи по утвърдени училищни програми за превенция на ранното отпадане от училище и програми за предоставяне на равни възможности и приобщаване на децата и учениците от уязвимите групи, които са в пряка връзка и с общинските приоритети и цели в подкрепа на личностното развитие и приобщаващото образование. Учениците от ромски произход са поставени при равни условия с останалите ученици и при провеждането на състезания, конкурси и мероприятия.

До 30.06.2023 година в ДГ „Лилия” (кв. Изток), ДГ №3 и ДГ №4 се реализира проект „Активно приобщаване в системата на предучилищното образование”(АПСПО) до., чрез които се подпомага образователната интеграция с допълнително обучение по български език за преодоляване и превенция на обучителни дефицити на деца от ромски етнос. Целта на проекта е в условията на детската градина децата да затвърдят и задълбочат знанията си по български език, водени от квалифицирани преподаватели. По този начин децата с неравностойно социално положение получават равен старт в образованието система В ДГ „Лилия” се обучават и възпитават деца изцяло от ромски произход, в учебното заведение също се работи по проект „Активно приобщаване в системата на предучилищното образование”(АПСПО), за допълнително изучаване на български език. В периода от 01.01.2022г. до 28.02. 2023г. – 24 деца от уязвими групи, от първа и втора възрастова група са включени в допълнителни модули за изучаване на български език. Като ключова дейност по проекта можем да посочим провеждане на разяснителни компании с цел изграждане на положителни обществени нагласи между местната ромска общност към предучилищното образование.

Деца и техните родители от ДГ „Лилия” и ДГ №3 са включени и по проект „Подкрепа за всички деца” с бенефициент Община Димитровград. Проектът се финансира по ОП „Развитие на човешките ресурси”. На децата от детската градина се осигуряват профилактични, а на родителите - срещи с адвокат, лекар, зъболекар, психолог, акушерка, медицинска сестра, социален работник. Проектът приключи 30.09.2023г.

Предстои разкриване на нов филиал към ДГ „Лилия“, където ще обучават предимно деца от ромски етнос. Материалната база на филиала е изцяло обновена. Филиалът се намира в с. Радицево.

Във всички детски градини в общината успешно се изпълняват дейностите по Механизма за съвместна работа на институциите по обхващане и включване в образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст, като процентът на необхванатите деца в Общината е нисък. Детските заведения работят по разработена програма за превенция на ранно напусналите детска градина.

На територията на Община Димитровград работят 7 детски градини, помещаващи се в общо 18 сгради, 13 в град Димитровград и 5 в останалите населени места в общината. Всички детски учебни заведения следва целенасочено политика за обхват и приобщаване на децата от уязвимите групи.

В подкрепа на интеграционните процеси е и работа на училищните екипи по утвърдени училищни програми за превенция на ранното отпадане от училище и програми за предоставяне на равни възможности и приобщаване на децата и учениците от уязвимите групи, които са в пряка връзка и с общинските приоритети. Учениците от ромски произход имат равнопоставен достъп до образователни услуги, състезания, конкурси и мероприятия..

За решаване на проблема с пълното обхващане и задържане на децата и учениците в задължителна училищна възраст, Община Димитровград прилага всички мерки и дейности съгласно Механизма за съвместна работа на институциите по обхващане и задържане в

образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст съгласно Постановление №100/08.06.2018г. на Министерски съвет.

Данните от анкетното проучване по програма РОМАКТ потвърждават, че част от децата на 3-4-годишна възраст не са обхванати в детските градини. Според анкетните карти основните причини за не посещаване на детска градина и предучилищни групи са - често боледуване на децата и желание на родителите сами да се грижат за децата на 3 и 4 години. В повечето домакинства (40 на брой) за децата се грижат и двамата родители, в около 15% грижата се поема само от единия родител, но има и много семейства, в които децата се отглеждат от бабата и дядото. Предвиждат се мерки, както на национално, така и на местно ниво за по-пълноценно включване на всички деца в детски градини. Това би гарантирало и последваща по-пълноценна интеграция в училище.

Данните от проучването по програма РОМАКТ на 58 домакинства за 140 възрастни показва, че образователното ниво на възрастните е изключително ниско. Сред анкетиранияте няма лица с висше образование, както и такива, които в момента се обучават във ВУЗ. Това отново потвърждава липсата на лична ангажираност и мотивация по отношение на образованието. Под 10% са възрастните със средно образование, преобладават пълнолетни лица с основно образование, но най-голям е процентът на тези, които са завършили V - VII клас или начално и по-ниско – над 40%, а 5% никога не са ходили на училище.

Степен на образование	общо
Средно образование	13
Основно образование	59
V - VII клас	23
Начално и по-ниско	34
Никога не са ходили на училище	8
Липсва информация	3
ОБЩО	140

Факторите, които затрудняват обхващането и задържането на децата и учениците в образователните институции са: предпочитания за мигриране в чужбина; ниска заинтересованост и липса на мотивация у родителите, а оттам и у децата; липса на родителски контрол, което води до голям брой неизвинени отсъствия на учениците, което от своя страна води до затруднения в усвояването на учебното съдържание; слаб интерес от развитие и обучение на част от учениците и техните родители поради трудна реализация на пазара на труда.

В община Димитровград има Център за обществена подкрепа (ЦОП), който работи в посока на интеграция и социализация на лица от ромски произход и други граждани в уязвимо социално положение, живеещи в сходна на ромите ситуация. Основните дейности на Центъра включват: реинтеграция и деинституционализация на деца от специализирана институция, подготовка в умения за самостоятелен живот и подкрепа за успешна социална интеграция и професионална реализация на деца и младежи от специализирани институции, подкрепа на деца, жертви на насилие и техните семейства, превенция на отпадане от училище, работа с деца, отпаднали и/или в риск от отпадане от училище и техните семейства, семейно консултиране и подкрепа и превенция на изоставянето. Конкретните случаи, по които се работи са насочени от Дирекция „Социално подпомагане”.

Образователната политика на Община Димитровград създава условия за подкрепа, образователна интеграция и социализация на деца и ученици от етнически малцинства, с цел пълноценната им личностна и социална реализация в живота. Осигурен е равен достъп до образование, култура, спорт и социални услуги. Редица училища и детски градини участват в разработване на проекти насочени към създаване на благоприятна мултикултурна среда за практическо прилагане на интеркултурно образование и възпитание в процеса на

интеграция на деца и ученици от ромски произход, повишаване качеството на образование, превенция на риска от отпадане от училище и повишаване на родителския капацитет.

2. ПРИОРИТЕТ „ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ”

Добре развитото и достъпно здравеопазване се явява ключов показател за напредъка на дадено общество. Именно поради тази причина, целта свързана с приоритет здравеопазване е насочена към равнопоставеност в достъпа до качествено обществено здравеопазване и подобряване на здравословното състояние на населението в обособените уязвими етнически общности, с концентрация на бедност.

Здравословното състояние на населението се оценява в зависимост от демографските процеси, заболяемостта, рисковите фактори, физическото развитие и самооценката на здравето.

Социологическите проучвания алармират за засилващи се негативни тенденции по отношение на здравното състояние на ромската общност: продължителността на живота при ромите е с повече от 10 години по-ниска, отколкото при останалото население. Смъртността от миокарден инфаркт и мозъчен инсулт, която по принцип е основна причина за смъртност сред цялото ни население, при ромите настъпва в изключително млада възраст между 40 и 45 години. Заболеваемостта от туберкулоза и вирусни хепатити е много висока сред ромското население. Дори при епидемията от морбили през 2009 - 2010 г., когато се разболяха 24 000 деца и 21 починаха, 95% от тях бяха ромски деца.

На фона на бедността и липсата на дълготрайна заетост сред анкетираните семейства, не е изненадващо, че 56% от възрастните от домакинствата, включени в анкетното проучване проведено по РОМАКТ са без здравни осигуровки. Факт е, че близо 20% съобщават, че нямат личен лекар.

По данни взети от НСИ живородените деца в община Димитровград до 31.12.2022г. са 323, а смъртността е 985 души към 31.12.2022г. От тази информация се вижда ясно негативната тенденция, която се наблюдава навсякъде в страната, а именно отрицателният прираст на населението. Последицата от това негативно явление е застаряване на населението, което за съжаление се наблюдава и в нашата община. Големият брой на възрастни налага осигуряването на допълнителни здравни и социални грижи насочени към тях. Като успешно решение за посрещане на тези нужди е социалната услуга „Асистентска подкрепа”, която се реализира в Община Димитровград като държавно делегирана дейност, финансирана от държавния бюджет. Услугата обхваща лица в над трудоспособна възраст в невъзможност за самообслужване, които нямат определена по съответния ред степен на намалена работоспособност и деца с трайни увреждания и пълнолетни лица с трайни увреждания с определена чужда помощ, които не ползват асистентска подкрепа, помощ за осигуряване на асистентска подкрепа или за които не се получава помощ за грижа в домашна среда по реда на друг закон. Тази услуга дава възможност да се обхванат по-голям брой хора в уязвимо положение, които не са могли да получат необходимият вид грижа.

Болничната медицинска помощ се оказва от Многопрофилната болница за активно лечение “Св. Екатерина” ЕООД- сградата на болницата е в много добро състояние и има съвременно медицинско оборудване, в нея се намира и звеното за „Спешна помощ”. Легловият фонд на болницата е 127 места. От 2005г. към МБАЛ „Св. Екатерина” работи Трудово-експертна лекарска комисия (ТЕЛК), в която са включени специалисти по вътрешни и белодробни болести и хирург. Водещи до инвалидизиране са предимно злокачествени заболявания, инфаркт, диабет и инсулт.

В община Димитровград доболничната медицинска помощ се осъществява от 38 общопрактикуващи лекари, разпределени в 29 индивидуални и две групови практики. Стоматологичната първична помощ се осъществява от 39 индивидуални практики на лекари

по дентална медицина. Специализирана доболнична помощ се осъществява от три медицински центъра: „Медицински център – Димитровград” ЕООД, „Медицински център ДИАМЕДИКЪЛ 2013г.”ООД и Медицински център „Шанс”.

Специализирана доболнична помощ се осъществява от три медицински центъра: „Медицински център – Димитровград” ЕООД, „Медицински център-ДИАМЕДИКЪЛ 2013г.”ООД и Медицински център „ШАНС” ООД:

„МЕДИЦИНСКИ ЦЕНТЪР - ДИМИТРОВГРАД” ЕООД е лечебно заведение за извънболнична медицинска помощ. В центъра работят специалисти по следните специалности: Акушерство и гинекология, Кардиология, Неврология, Ендокринология, Педиатрия, Детска кардиология, Очни болести, Уши-нос-гърло, Нефрология, Гастроентерология, Хирургия, Ортопедия и травматология, Белодробни болести, Кожни болести, Физиотерапия, Психиатрия, Рентгенология, Вътрешни болести.

„МЕДИЦИНСКИ ЦЕНТЪР - ДИАМЕДИКЪЛ 2013” ООД-целта на екипа е постигане на високо качество на живот на пациентите, а методът - адекватна и навременна профилактика и лечение. В центъра се извършва диагностика и лечение на заболявания на щитовидната жлеза и менструални нарушения, диагностика, лечение и контрол на захарен диабет и усложненията на захарен диабет, както и обучение на пациенти със захарен диабет. Центърът разполага с манипулационна и лаборатория. Работи с НЗОК.

МЕДИЦИНСКИ ЦЕНТЪР „ШАНС” ООД е лечебно заведение за оказване на специализирана доболнична помощ по следните специалности: Вътрешни болести, Кардиология, Неврология, Акушерство и гинекология, Хирургия, Ортопедия и Травматология, Пулмология, Очни болести, УНГ, Педиатрия. Центърът работи по договор с НЗОК и доброволни здравноосигурителни фондове.

През 2020 година в Община Димитровград със специализиран автомобил закупен по проекта „Интелигентна медицина – SMART MED” за отдалечена диагностика преглеждаха хората от малките населени места. Автомобилът е оборудван с необходимото медицинско оборудване. В рамките на близо три месеца бяха извършени 2400 медицински прегледа.

Детско и училищно здравеопазване - За повишаване качеството на живот от голяма важност е грижата за детското и ученическото здраве в детските градини и училищата. На територията на община Димитровград има разкрити 26 здравни кабинета с обслужващи ги 22 медицински специалисти. Съществува трайна тенденция за подобряване дейността на здравните кабинети в образователните заведения, осигуряване на условия за промоция и превенция на здравето и профилактика на болестите, организиране и провеждане на дейности за предотвратяване на възникването и за ограничаване разпространението на заразни и паразитни заболявания в детските и учебни заведения, организиране и провеждане на програми за здравното образование на децата и учениците, на програми за здравословно хранене, за предпазване на от употреба на наркотични вещества и психотропни субстанции, за превенция срещу използването на тютюневи изделия и алкохолни напитки и за изграждане на сексуална култура.

Детска кухня - На територията на Община Димитровград функционира Детска кухня, която приготвя и предоставя здравословна и разнообразна храна за деца от десет месечна до три годишна възраст, която се приготвя по рецепти, включени в „Сборник рецепти и ръководство за здравословно хранене на деца до 3-годишна възраст”. Рецептите отговарят на регламентираните чрез Наредба №2 на МЗ (ДВ, бр28/19.03.2013г.) изисквания за

здравословно хранене на децата до три годишна възраст в детските заведения и детските кухни, както и на действащото национално и европейско законодателство, свързано с качеството и безопасността на храните. Детска кухня функционира към две от детски заведения в града ДГ „Райна Княгиня” и ДГ „Слънце”.

От комплекса услуги в сферата на здравеопазването, предоставени от местната власт, активно могат да се възползват всички представители на ромския етнос на територията на Община Димитровград.

Здравни медиатори - На територията на Община Димитровград работят трима здравни медиатори. Те са обучени и назначени с финансиране от Републиканския бюджет. Здравните медиатори работят сред уязвими общности с различни рискови групи, владеят ромски език, познават здравното и социално законодателство, както и специфичните проблеми на общността. Те извършват мобилна (теренна) дейност в кварталите „Марийно”, „Вулкан”, „Черноконево”, „Изток” и гр. Меричлери. Чрез посредничество на медиаторите се гарантира по-добър достъпът до здравни услуги на етническите малцинства и хората в неравностойно положение.

Благодарение на своята дейност здравните медиатори от Община Димитровград са подпомогнали населението в следните аспекти:

- Подобряване на достъпа до медицинска помощ чрез провеждане на консултации, съпровождане до здравни институции, възстановяване на здравно-осигурителни права, патронаж в общността;
- Подобряване на здравна култура чрез здравно информационни кампании и беседи за повишаване на здравната култура на ромското население на теми: „Заразни болести”, „Хигиена”, „COVID-19”, „Бременност и ранно детско развитие”, „Предпазване от нежелана бременност”, „Предпазване от ППИ”, „Рак на гърдата и маточната шийка”, „Имунизации и ползите от тях”;
- Решаване на комплексни казуси чрез консултации, попълване на документи, следване на процедури, съпровождане до социални институции;
- Периодично раздаване на информационни брошури и материали свързани с различни кампании: COVID-19, рак на гърдата, СПИН, ХИВ, трафик на хора, алкохол, тютюнопушене и наркотици, хигиена, безопасен секс;
- Работят съвместно с РЗИ и съдейства при изпълнение на програмите им.

Тенденциите в здравословното състояние сред етническите малцинства в неравностойно положение в община Димитровград са същите като тези в национално ниво, но в по-малък мащаб: висока заболяемост, висока смъртност, по-къса средна продължителност на живот, ранни бракове, ранно раждане на първо дете и липса на здравни осигуровки. Налице са допълнителни предизвикателства породени от COVID-19, които са свързани с натиска върху болничните заведения за осигуряване на здравна помощ. Подобряването на здравния статус и равнопоставен достъп до качествено обществено здравеопазване е важен приоритет на Община Димитровград и местните здравни заведения, които трябва да отговорят на нуждите на хората от уязвимите малцинствени общности. През 2023г. общинска администрация Димитровград е работила основно с Национална мрежа на здравните медиатори (НМЗМ). Съвместно с НМЗМ се провежда процедура за избор на здравен медиатор за гр. Меричлери – ромска махала, към днешна дата мястото е вакантно, подборът и изборът на кандидат ще бъде извършен съвместно с Националната мрежа на здравните медиатори (НМЗМ). Експерти от НМЗМ оказват непрекъснато подкрепа на здравните медиатори и общинските служители, отговарящи за

дейността им. През годината НМЗМ организира безплатно продължаващо обучение и предоставя методическа помощ за медиаторите от община Димитровград, което е от голяма полза в работата им с ромската общност. Темите, по които се развиват и надграждат компетенциите на здравните медиатори са:

- СПИН - значение, профилактика и лечение;
- Грип - заболяемост, тежест, последствия;
- Респираторни заболявания в детската възраст;
- Ранно детско развитие;
- Национални програми за превенция на рака на маточната шийка и на ротавирусните гастроентерити - резултати и предизвикателства;
- Мерки по предпазване и разпространението на инфекциозни заболявания.

3. ПРИОРИТЕТ „ЖИЛИЩНИ УСЛОВИЯ”

На територията на община Димитровград голям брой представители на ромския етнос има в няколко квартала на Димитровград: „Изток” (кварталът е населен изцяло с ромско население и се намира се в рамките на града), „Марийно”, „Вулкан” и „Черноконево”. Компактно ромско население с различна гъстота има и в гр. Меричлери, с.Черногорово, с. Злато поле, с. Радиево и с. Крепост.

От няколко години Община Димитровград дава възможност на представители на ромската общност от посочените по горе населени места да закупят на разсрочено плащане, в рамките на 3 години свободни общински парцели, за да си построят жилища. Много млади семейства от кв. „Изток” се възползваха от този начин, за да се сдобият с имот. Община Димитровград продава общински жилища на цени на база данъчна оценка в кв. „Вулкан”, в които живеят предимно хора от ромски етнос. Благодарение на този вид политика за продажба на недвижими имоти на територията на общината от началото до средата на 2021г. има 6 ново изградени жилища и няма информация за принудително съборени жилищни сгради (по данни от отдел УТКР).

Общината разполага с 81 жилища за отдаване под наем, вкл. 2 къщи в кв. Марийно, 79 апартамента в общинския център, които са недостатъчни за задоволяване нуждите на картотекираните граждани.

Резервният жилищен фонд на общината включва 114 жилища – една къща в с. Сталево, в общинския център - 8 апартамента и Общежитие на ул. „Н.Й.Вапцаров” № 15. В резервните жилища се настаняват предимно самотни майки и семейства, които са безработни и се издържат изцяло от социални помощи и детски добавки.

Битовите условия в общинските жилища са на нормално ниво, там където е необходимо се извършват ремонти дейности на жилищата, което включва подмяна на дограма, ел. и ВиК инсталации, боядисване, подмяна на тапети и подови настилки .

На територията на Димитровград действат Дневен център за деца с увреждания, Дневен център за пълнолетни лица с увреждания, Защитено жилище за лица с умствена изостаналост, Център за настаняване от семеен тип за пълнолетни лица с умствена изостаналост, Център за настаняване от семеен тип за деца и младежи с увреждания „Дъга”, Кризисен център при домашно насилие и трафик., Център за настаняване от семеен тип за пълнолетни лица с деменция, Център за ранна интервенция на уврежданията, който функционираше по проект до 30.09.2023г. От 1.11.2023г. на територията на община Димитровград функционира Дневен център за деца с увреждания (по програма Ранна интервенция на уврежданията), като държавно делегирана дейност. Център за обществена подкрепа и Център за комплексни услуги. Тези центрове осигуряват така необходимата подкрепа на хората от уязвими групи, от които има и представители от ромския етнос. На територията на община Димитровград функционират 29 клуба за хората от третата възраст, които дават възможност за провеждането на разнообразни инициативи и мероприятия.

Подобряване на социалната инфраструктура можем да отбележим с реализирането на: Проект „Преустройство на бивше общежитие на химически техникум „Проф. д-р Асен Златаров” в Център за временно настаняване находящ се в УПИ I, кв. 129 по плана на гр. Димитровград, Община Димитровград” предвижда преустройство на бивше общежитие на химически техникум "Проф. д-р Асен Златаров" в Център за временно настаняване с капацитет за 20 потребители. Целта на новата услуга е да предоставя подкрепа в среда близка до семейната на лица, които са временно или трайно лишени от дом. Центърът предоставя комплекс от социални услуги, предоставяни на бездомни лица, насочени към задоволяване на ежедневните им потребности. Проектът за преустройство се финансира от програма „Региони в растеж” и национално съфинансиране. Социалната услуга „Център за временно настаняване - Димитровград“ стартира по проект BG05M9OP001-2.029-0006, финансиран по процедура за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ BG05M9OP001-2.029 „Интегрирани действия за устойчиво градско развитие”, Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси” 2014-2020 г., Приоритетна ос 2: „Намаляване на бедността и насърчаване на социалното включване”.

Като възможност за подобряване на жилищните условия на населението можем да споменем реализирането на проект „Подобряване качеството на атмосферния въздух в община Димитровград чрез подмяна на отоплителни устройства на твърдо гориво с алтернативни форми на отопление”. Социално-икономическите цели на проекта са подобряване на здравето и качеството на живот на жителите в община Димитровград в резултат от подобреното качество на въздуха, подобряване на качеството на околната среда чрез намаляване на свързаните с битовото отопление вредни емисии на ФПЧ и стимулиране на домакинствата да преминат към по-екологични форми на битово отопление. Проектът е по Оперативна програма „Околна среда 2014-2020 г.“ и се финансира от Кохезионния фонд на Европейския съюз и националния бюджет на Република България.

Цялостното състояние на жилищните условия на ромския етнос е задоволително като се има в предвид подобренията на инфраструктурата, подмяната на водопроводната мрежа, възстановяване на улично осветление и почистването на нерегламентираните сметища.

Политиката на Община Димитровград е насочена към подобряване на жилищните условия, включително и на прилежащата техническа инфраструктура и инфраструктура за публични услуги, чрез осигуряване на средства по проекти или финансиране от собствения бюджет.

4. ПРИОРИТЕТ „ЗАЕТОСТ”

През последните няколко години равнището на безработица в България намалю до 5.6%, при средна за ЕС от 6.1%. Въпреки позитивната тенденция, обаче, преобладаващата част от безработните остават извън заетост повече от година. Лицата без квалификация и специалност формират най-голямата група в структурата на безработните, като малко над две трети в групата са лица с основно и по-ниско образование.

Броят на безработните регистрирани в Дирекция „Бюро по труда” Димитровград към 31.12.2023г. е 917 души. В Таблицата са показани някои показатели отнасящи се до възрастов показател и придобита квалификация.

Приложение – примерни таблици за данни към 31 декември 2023г. година Община Димитровград

Показатели	Шифър	Всичко	С придобита професия	Специалисти общо	Без квалификация		
					общо	Със средно образование	С основно и по-ниско

1.Регистрирани безработни		917	183	222	512	120	392
от тях:- жени		558	103	122	333	78	255
-с нам.работоспособност		66	22	12	32	11	21
-с висше образование		107	0	107	0	0	0
а) до 19г. вкл.		4	1	0	3	1	2
от тях: жени		4	1	0	3	1	2
б) от 20 до 24г. вкл.		48	4	4	40	15	25
от тях: жени		25	2	3	20	9	11
в) от 25 до 29г. вкл.		54	4	14	36	9	27
от тях: жени		31	1	8	22	3	19

Към 31 декември 2023г.

	Първичен пазар на труда	Програми и насърчителни мерки	Проект на БГЦПО	Проект „Красива България“	Проект „Шанс за зелена и екологична заетост“	Проект „Осигуряване на качествен труд ”	ОП РЧР и П РЧР
Общо	855	35	3	10	15	40	41
Младежи до 29 год.	136	4	0	0	1	2	39

Като извод от представените данни по-горе можем да кажем, че има висок брой на регистрирани лица с начално или по-ниско образование и големият брой неквалифицирани лица. За лицата, самоопределили се като роми, тенденцията е негативна, защото при тях се отчита преобладаващ брой на регистрирани лица с начално или по-ниско образование, което от своя страна води до затруднения в намирането на постоянна работа.

С полагането на комплекс от мерки за подпомагане на бърз и качествен преход от неактивност и безработица към заетост или образование със заетост се цели успешната интеграция на българските граждани от ромски произход и други граждани в уязвимо социално положение, живеещи в сходна на ромите ситуация, както на пазара на труда, така и в социално – икономически живот на страната.

Регистрираните безработни, които са се самоопределили като роми. Информацията е до 31.12.2023г.

Показатели	Шифър	Всичко	По образование				
			висше	средно	В т.ч. средно професионално	основно	Начално и по-ниско
1.Регистрирани безработни, самоопределили се като роми		77	0	2	1	18	57
от тях:- жени		55	0	0	0	12	43
а) до 24г. вкл.		6	0	0	0	4	2
от тях: жени		4	0	0	0	4	0
б) от 25 до 29г. вкл.		5	0	0	0	2	3

от тях: жени		3	0	0	0	1	2
в) над 50г.		34	0	1	1	6	27
от тях: жени		24	0	0	0	4	20
г) продължително безработни лица		14	0	0	0	3	11
от тях: жени		13	0	0	0	3	10

Превантивният ефект срещу социалното изключване и маргинализацията заемат важно място в политиката по заетостта. Икономически неактивни лица, включително ромите са потенциална работната сила на пазара на труда. Тяхното интегриране и активно включване в заетост ще продължи с прилагането на целенасочени действия.

Като добра практика в сектор заетост на Община Димитровград можем да споменем действащото Социално предприятие. В три направления - „шивачество” и „ремонт на битова техника” и „рекламни материали” работят лица от рискови групи – хора с увреждания, лица от малцинствен етнически произход и самотни родители. Социалното предприятие им осигурява обучение, защитена заетост, социално обслужване и трудово посредничество (при желание и възможност да излязат в частния сектор). Към момента в Социалното предприятие са заети 16 лица.

През 2022г. Община Димитровград продължи да изпълнява проект по ОПРЧР BG05M9OP001-1.2014.001-CO001 „Нова възможност за младежка заетост”, за месец януари 2023г. по този проект работиха 2 лица, представители на ромската общност. През 2023г. по проект ОПРЧР - „Младежка заетост +” работи 1 лице назначено през месец ноември. През същия месец на 2023г. в Програма по заетост компонент 3 е назначено 1 лице, което също е от ромски произход.

През 2023г. се запазва доминиращият дял на безработните лица с основно и по-ниско образование, както и дялът на трайно безработни лица над 29 години, голяма част, от които са от различен етнически произход и от общности в неравностойно положение. Община Димитровград е официално регистриран работодател по национални програми и схеми от европейски програми за младежи до 29 години. Активна подкрепа и развиване на възможностите за професионална реализация на младите хора, както и съдействие за мотивирано кариерно израстване са сред приоритетите на Общината. В Община Димитровград бе открит първият в страната център за активиране на неактивни лица. Инициативата се реализира по Програма „Развитие на човешките ресурси. Центърът е насочен към хора, които са безработни, които ще бъдат обучавани, консултирани и насочвани към заетост. Една от целевите групи, която може да се възползва от услугите на този център са лица на възраст от 15 до 29г. Работата на този център ще подпомогне звеното за реализиране на неактивни лица на пазара на труда. Работата на този център е тясно насочена към младежите от групата (NEETs).

5. ПРИОРИТЕТ „ВЪРХОВЕНСТВО НА ЗАКОНА И НЕДИСКРИМИНАЦИЯ”

Равноправието и върховенството на закона са фундаментални за нормалното функциониране на всяко едно общество. Приоритет на Република България е гарантирането правата на гражданите, с акцент върху жените и децата, защита на общественения ред, недопускане и противодействие на проявите на нетолерантност и „език на омразата”.

Основните фактори пораждащи престъпността в ромската общност и в други малцинства в неравностойно положение са идентични. Те са свързани с проблеми като бедност, безработица, неграмотност, изключително лоши жилищни условия, участие в сивата икономика (събиране на желязо за вторични суровини, незаконен дърводобив, незаконно събиране на реколта и др.).

Непознаването на законовите и подзаконовите нормативни актове (ЗМВР, УБДХ, Наредба №2 за опазване на обществен ред на община Димитровград и др.) води до периодични нарушения на обществения ред в кварталите и малките населени места с компактно ромско население, но те са предимно скандали и сбивания след употреба на алкохол или наркотици, често на основата на стари неуредени междуродови отношения; силна музика и нарушаване на нощната тишина и дребно хулиганство.

Социалната превенция на правонарушенията сред подрастващите остава основна цел в дейността на общинската комисия за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните – Димитровград. Дейността на комисията, съгласно ЗБППМН е насочена предимно към обхващане, проучване и превенция на противообществените прояви и приобщаване към дейности, които спомагат за нормалното развитие и възпитание на децата. През 2023г. са разгледани 45 възпитателни дела на деца, извършили противообществени прояви. Консултантска помощ е предоставена на 17 деца и 17 семейства.

Периодично се провеждат разяснителни лекции в училищата, чиято цел е запознаване на децата с различните форми на дискриминация: зачитане на идентичността, произхода, религията и етническата принадлежност на всяко дете.

Проявите на дискриминация към представители на ромската общност в голямата си част са вследствие на дълбоко вкоренени негативни нагласи и предразсъдъци. Основаната правна норма за борба с дискриминация е Закона за защита срещу дискриминацията, съгласно който е създадена Комисия за защита от дискриминация (КЗД) като независим орган от изпълнителната власт. През 2023г. в Общинска администрация – гр. Димитровград, не са постъпвали жалби от граждани от ромски произход за проявено спрямо тях дискриминационно отношение.

Независимо от наличието на тази правна рамка, дискриминационните прояви и антиромските нагласи продължават да създават бариери пред ромската общност въпреки доказателствата за намаляване на усещането за дискриминация сред ромите. Необходимо е подобряване на съвместните действия между институциите и ромските малцинствени групи с оглед на ефективна борба с дискриминацията, словото на омразата и престъпленията от омраза.

Осигуряването на равенство, социално приобщаване и участие на ромския етнос ще повиши благосъстоянието на българското общество, ще намали бедността в страната и ще подобри човешкия и социален капитал на държавата.

6. ПРИОРИТЕТ „КУЛТУРА И МЕДИИ”

Ромската култура и обичаи са част от културното многообразие на страната. Опазването на културното наследство на ромите, насърчаването на творческото развитие, културното взаимодействие и участието в културния живот на общината като цяло имат решаваща роля за социализацията и приобщаването им. Приоритетните цели са насочени към подобряване на условията за равнопоставен достъп на ромската общност до обществения културен живот, съхранение и популяризиране на ромската традиционна култура, развитие и популяризиране на творчеството като фактори за културна интеграция и социално сближаване. Активно се работи върху преодоляване на езика на омразата и предразсъдъците към ромите в медиите с оглед на изграждане на позитивен образ на общността.

В Община Димитровград дейностите в областта на културата се осъществяват от самата Община, общинските културни институти, читалища и НПО-та. Като важни културни средища можем да споменем общинските културни институти: Исторически музей – Димитровград, Дом-музей „Пеньо Пенев”, Художествена галерия „Петко Чурчулиев”, Градска библиотека „Пеньо Пенев”, Общински драматичен театър „Апостол Карамитев” –

Димитровград, Забавно-духов оркестър, Акустично джазово трио, ОП „Детски и младежки център”, НАОП „Джордано Бруно”.

Съществена роля в културния живот заемат народните читалища както в град Димитровград и град Меричлери, така и в малките населени места в общината. На територията на община Димитровград те са 37. В своя културен календар редица читалища от малките населени места представят традициите и обичаите на селището с участието на деца и младежи от ромски произход, а именно читалищата в град Меричлери и селата Крум, Злато поле, Ябълково, Черногорово, Скобелево, Радиево, Крепост и др..

Дейността на читалищата е насочена към запазване на обичаите и традициите на ромската общност в населеното място, както и организиране на празници и тържества. Към читалищата функционират клубове за фолклор, танци и вокални групи. Те организират и домакинстват при отбелязването на два големи празника за ромската общност - Банго Васил/Ромската нова година/на 14 януари и 8 април - Международен ден на ромите.

В рамките на културната програма на общината се провеждат редица мероприятия, на които се дава възможност за изява на самодейни състави, професионални групи и детски формации. Не може да се даде точна информация за броя участници от ромски произход, но такива определено има, особено сред децата. В училищата и детските градини, в които се обучават и възпитават деца и ученици от ромски произход, се промотират ромските традиции и обичаи.

В читалищните библиотеки, които обслужват жителите на населените места от общината, се насърчава четенето сред деца и младежи, в това число и от ромски произход. Чрез различни инициативи: Маратон на четенето, Национална библиотечна седмица и др., се стимулира четенето на книги у подрастващите и спомага училищния образователен процес. С помощта на Програма „Глобални библиотеки” разкритите информационни центрове в шест читалищни библиотеки, продължават да предоставят безплатни услуги и информация чрез Интернет на местната общност. Библиотеките при НЧ „Просвета – 1896”- гр. Меричлери, НЧ „Пробуда – 1926” - с. Добрич, НЧ „Христо Ботев – 1871” - с. Ябълково, НЧ „Селска пробуда – 1927” - с. Крепост, НЧ „Събуждане – 1927”, с. Радиево и НЧ „Пано Ангелов – 1926”, с. Брод предоставят интернет достъп и достъп до информация на местната общност, в това число и на ромското население.

Като част от политиката на Общината, насочена към културния сектор можем да отбележим и два проекта за подобряване на сградния фонд. Първият проект е за ремонт на общинския Драматичен театър „Апостол Карамитев”. Основното обновяване на сградата и реконструкция и ремонт на театралния салон, сцена, гримьорни и спомагателни пространства на театъра ще се осъществи с комбинираната финансова подкрепа от ОП „Региони в растеж”, национално финансиране и от Фонда за устойчиви градове.

Вторият проект, с който се цели развитието на културната инфраструктура е „Реставрация и ремонт на Културен дом „Химик”, включително прилежащи площи, гр. Димитровград“. Проектът предвижда значими социални ползи, като: осигуряване на условия за образователни и културни дейности в свободното време на децата и младежите. За любителите на културата – възможности за участие в подходящи за тях дейности – танцови и фолклорни състави, осигуряване на достъп за хора с увреждания до всички зали и съоръжения на сградата и повишен достъп до културни дейности за деца, младежи, лица в неравностойно положение. Финансирането е комбинирана подкрепа от безвъзмездната финансова помощ от ОП „Региони в растеж“, европейско и национално финансиране, както и от заемното финансиране от Фонд за устойчиви градове – Фонд за градско развитие.

С развитието на средствата за масова комуникация заобикалящата ни медийна среда силно се промени през последните години. Дигиталната трансформация на традиционните медии като телевизия, радио и печат, доведе до изменение на начина ни на възприемане на информацията. Днес все по-често интернет медиите с тяхната бързина и актуалност до голяма степен диктуват обществения ред. Проблемът с контрола в електронните средства за

масово осведомяване доведе до появата на т.н. „фалшиви новини”, които водят допълнително към дезинформация на обществото. В тази усложнена медийна ситуация въпросът за интеграцията на ромския етнос е още по-сложен и належащ, с оглед на пълноценното функциониране на общността. Посредством безпристрастно и неутрално отразяване на новините ще се избегне създаването на негативен образ на ромите.

Местните медии на този етап отразяват всички събития и новини, засягащи ромския етнос, като няма индикации за negliжиране на мероприятия и инициативи, насочени към малцинството.

7. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

От направения анализ на социално-демографската и икономическа обстановка в Общината се наблюдават някои типични рискове за лица в неравностойно положение, като риск от бедност, отпадане от образователната система, липса на професионална квалификация, лоши битови и жилищни условия, затруднен достъп до здравни и социални услуги. Акумулирането на икономически, образователни и етнокултурни рискови фактори оказва най-силно влияние, когато семейството живее в рамките на компактна малцинствена група. За да се избегнат негативните фактори е необходима комплексна мерка, насочена срещу бедността, която да подпомогне малцинствата и да осигурят шансове за социално включване и развитие.

В края на периода на Плана за действие очакваме:

- Подобряване на достъпа и качество на образование на учениците в уязвимо социално-икономическо положение, които се самоопределят като роми, така и за ученици в сходна ситуация;
- Равнопоставеност в достъпа до качествено обществено здравеопазване и подобряване на здравното състояние на населението в обособените уязвими етнически общности, с концентрация на бедност;
- Равен достъп и подобряване на реализацията на ромите на пазара на труда и намаляване на дела на безработните сред малцинствата;
- Гарантиране правата на гражданите, недопускане и противодействие на проявите на нетолерантност;
- Подобряване на жилищните условия на целевата група.

IV. МЕХАНИЗМИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ

Интеграцията на ромите и на българските граждани в уязвимо положение, принадлежащи към други етнически групи е активен двустранен процес на социално включване, насочен към преодоляване на съществуващите за тях негативни социално - икономически характеристики и последващ просперитет в обществото.

Стратегическа цел на областната стратегия за равенство, приобщаване и участие на ромите на област Хасково (2021 - 2030) е интегриране на българските граждани от ромски произход и други граждани в уязвимо социално положение, живеещи в сходна на ромите ситуация чрез стимулирано социално включване и утвърждаване на равни права на образование, здравеопазване, заетост, жилищни условия, правна защита, културно развитие и гражданско участие в обществения живот с планирано изпълнение на дейностите от всички заинтересовани страни в процеса на изграждането и използването на равни възможности за приобщаването им и подобряването на жизнения им стандарт с премахване на всички дискриминационни форми.

Приоритетни области на действие са образование, здравеопазване, жилищни условия, заетост, върховенство на закона и не дискриминация и култура и медии.

Планът за действие на Община Димитровград в изпълнение на стратегията на област Хасково за равенство, приобщаване и участие (2024-2025) е неразделна част от Стратегия на област Хасково за равенство, приобщаване и участие на ромите за периода (2021-2030) и е в изпълнение и съответствие на Националната стратегия на Република България за равенство, приобщаване и участие на ромите (2021-2030) и по тази причина той следва приоритетите и целите на националната и областната стратегии.

Финансирането на заложените дейности в Плана за действие на община Димитровград в изпълнение на областната стратегия за е интегриране на българските граждани от ромски произход и други граждани в уязвимо социално положение, живеещи в сходна на ромите ситуация, ще се осъществи със средства от републиканския бюджет със средства по оперативните програми на ЕС през програмния период 2021 – 2027 г., при необходимост и възможност и от общинския бюджет.

V. МЕХАНИЗМИ ЗА МОНИТОРИНГ И ОЦЕНКА

Оценка и наблюдение на изпълнението на Плана за действие на Община Димитровград в изпълнение на стратегията на област Хасково за равенство, приобщаване и участие (2024-2025) ще се извършва от Звено за мониторинг и оценка, определено със заповед на кмета на община.

Ежегодно екипът за мониторинг и оценка, отдел „Хуманитарни дейности“, ще изготвя до 10 април мониторингов доклад за изпълнението на План за действие на Община Димитровград в изпълнение на стратегията на област Хасково за равенство, приобщаване и участие (2024-2025) за предходната години. Докладът се изпраща на Областна администрация Хасково. Системата за мониторинг и контрол отчита изпълнението на политиките за приобщаване и участие на ромите на регионално и местно ниво, което включва и сътрудничеството с ромското гражданско общество и други заинтересовани страни.

VI. ТАБЛИЦА НА ПЛАНА ЗА ДЕЙСТВИЕ ПО ПРИОРИТЕТИ, ЦЕЛИ И МЕРКИ

ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ НА ОБЩИНА ДИМИТРОВГРАД В ИЗПЪЛНЕНИЕ НА СТРАТЕГИЯТА НА ОБЛАСТ ХАСКОВО ЗА РАВЕНСТВО, ПРИОБЩАВАНЕ И УЧАСТИЕ ЗА ПЕРИОДА 2024-2025 г.

ПРИОРИТЕТ „ОБРАЗОВАНИЕ“

I. ЦЕЛИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ ЗА ПЕРИОДА 2024-2025 Г.

Оперативна цел: Създаване на условия за осъществяване на качествено и приобщаващо образование, както и за образователна интеграция и интеркултурно образование за деца и ученици, в т.ч. за уязвими групи, включително роми.

Цел 1. Ефективен обхват, включване и реинтеграция на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст от уязвими групи, включително роми.

	Мерки	Статус	Срок	Отговорна институция	Източник на финансиране (преки бюджетни разходи, друго – млн. евро)	Индикатори	Текуща стойност	Целева стойност с натрупване 2024-2025 г.
1.1	Механизъм за съвместна работа на институциите по обхващане и включване в образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст. Ефективен обхват на деца и ученици в задължителна	Текущ	2024-2025 г.	МОН РУО ОБРАЗОВАТЕЛНИ ИНСТИТУЦИИ, ОБЩИНА ДИМИТРОВ ГРАД, ЦОП	Със средства от по Национална програма „Заедно за всяко дете“ по Модул 1 „Подпомагане на дейността на екипите за обхват“: Подпомагане дейността на Министерството на образованието и науката, регионални управления на образованието,	Брой деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст, записани в резултат на работата по Механизма за съвместна работа на институциите по обхващане и включване в образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и	96	80

	предучилищна и училищна възраст по механизма за обхват – дейности по мотивиране за включване и оставане в образователната система, информационни и обучителни дейности за приобщаване и повишаване на родителския капацитет, работа на екипите за обхват съвместно с медиаторите, соц. работници, помощници на учителите, местни активни групи(МАГ).				училища и детски градини, местни органи, държавни институции, ангажирани в дейностите по Механизма с общ бюджет за 2024 г. в размер на 2 100 000 лева, както и 36 078 916 лева за работа с деца и ученици от уязвими групи по чл. 52а от Наредбата за финансирането на образователните институции в системата на предучилищното и училищното образование за 2024 г. 120 000 000 до 2027 г., в това число за назначаване на образователни медиатори и социални работници ¹	училищна възраст.		
1.2	Подпомагане на процеса на обхващане и включване в образователната система на деца и ученици, подлежащи на задължително предучилищно и	Текущ	2024-2025 г.	Образователн и институции; МОН	Делегирани бюджети на образователните институции; Национални програми на МОН	1. Брой проведени дейности за обхват и включване на деца и ученици, подлежащи на задължително предучилищно и училищно образование от етническите	1 – 104	1 – 124

училищно образование от етническите малцинства.						малцинства, с фокус върху роми; 2. Брой обхванати и включени в резултат на проведените дейности: 2.1. деца от етническите малцинства; 2.2. ученици от етническите малцинства.	2.1. – 21 2.2. – 24	2.1. – 30 2.2. – 30
---	--	--	--	--	--	--	------------------------	------------------------

Цел 2. Осигуряване на условия за осъществяване на приобщаващо образование и образователна интеграция на деца и ученици от уязвими групи, включително роми.

	Мерки	Статус	Срок	Отговорна институция	Източник на финансиране (преки бюджетни разходи, друго – млн. евро)	Индикатори	Текуща стойност	Целева стойност с натрупване 2024-2025 г.
2.1	Допълнително обучение по учебни предмети за преодоляване на пропуски в овладяване на учебното съдържание, както и за успешно представяне на НВО и ДЗИ за ученици от уязвими групи, в това число роми. Осигуряване на допълнително обучение по учебни предмети с акцент върху изучаването на български език за ученици, за които българският език не е	Предстоящ	2024-2025 г.	МОН, Изпълнителна агенция „Програма за образование“ Образователна и институции	Със средства по проект „Успех за теб“ по Програма „Образование“ 2021-2027 г. 48 982 445 лева 35 000 000 лева средно годишно. Делегирани бюджети на образователните институции; Национални програми на МОН	Брой ученици в риск от отпадане от образование, включени в допълнително обучение	137	100

	майчин и които не владеят добре български език, в т.ч. разработване и прилагане на методики за преодоляване на обучителните затруднения, вкл. и за преодоляване на последиците от Covid кризата.							
2.2	Реализиране на форми на работа с деца, ученици и родители в уязвимо положение от етническите малцинства за преодоляване на натрупани социално-педагогически дефицити в резултат на въздействие на маргинализирана семейна и/или общностна среда, и/или в резултат на обучението от разстояние в електронна среда. Реализиране на дейности за образователна интеграция на деца и ученици от етническите общности в уязвимо положение	Текущ	2024 - 2025 г.	Образователн и институции Община Димитровград	Делегирани бюджети на образователните институции, средства по национални програми	1. Брой включени в дейности за преодоляване на социално-педагогически дефицити: 1.1. деца в уязвимо положение от етническите малцинства 1.2. ученици в уязвимо положение от етническите малцинства 1.3. родители в уязвимо положение от етническите малцинства. 2. Брой проведени форми за психолого-педагогическа и социално-комуникативна подкрепа за преодоляване на	1.-146 1.1. – 10 1.2. – 208 1.3. – 108	1.-120 1.1. – 8 1.2. – 180 1.3. – 90

	чрез осигуряване на ефективен процес на обхват, включване и реинтеграция в образователната система – включване в целодневна форма на обучение, занимания по интереси, превенция на дискриминацията и тормоза, обучителни дейности в ЦПЛР;					натрупани социално-педагогически дефицити с: 2.1 деца; 2.2. ученици; 2.3. родители.	2.1. – 5 2.2. – 89 2.3. – 26	2.1. – 10 2.2. – 95 2.3. – 30
2.3	Реализиране на форми на взаимодействие между деца и ученици от различен етнически произход за развитие на социокултурна компетентност и ефективна социализация	Текущ	2024-2025 г.	МОН Образователн и институции	. Делегирани бюджети на образователните институции; Национални програми на МОН	1.Брой включени в различни форми на взаимодействие за социокултурна компетентност и социализация: 1.1. деца 1.2. ученици 1.3. родители 1.4. педагогически специалисти 1.5. непедagogически персонал 2.Брой проведени форми на взаимодействие за социокултурна компетентност и социализация на деца и ученици от различен етнически произход	1.1. – 81 1.2. – 260 1.3. – 47 1.4. – 77 1.5. – 16 2. – 37	1.1. – 100 1.2. – 280 1.3. – 60 1.4. – 90 1.5. – 25 2 – 50
2.4	Интегрирана подкрепа (социална и образователна) за	Текущ	2024-2025 г.	Образователн и институции,	Делегирани бюджети на образователните институции;	1.Брой проведени дейности за подобряване достъпа до	1. – 25	1. – 35

	<p>подобряване достъпа до качествено образование на децата и учениците в социално уязвимо положение от етническите малцинства</p> <p>Осъществяване на психологическа и социална подкрепа на деца и ученици от уязвими групи, включително роми чрез назначаване на образователни медиатори и социални работници – повишаване на компетенциите и мотивиране на лица от ромската общност/от уязвимите групи за назначаване като медиатори, социални работници и помощници на учителите в образователните институции.</p>			МОН	Национални програми на МОН	<p>образование чрез осигурена интегрирана подкрепа;</p> <p>2.Брой получили социална и образователна подкрепа:</p> <p>2.1. деца в социално уязвимо положение от етническите малцинства</p> <p>2.2. ученици в социално уязвимо положение от етническите малцинства</p>	<p>2.1. – 20</p> <p>2.2. – 280</p>	<p>2.1. – 30</p> <p>2.2. – 290</p>
2.5	<p>Кампании, събития и инициативи за преодоляване на дискриминационните прояви и придобиване на умения, знания и компетентности за</p>	Текущ	2024-2025 г.	Община Димитровград, Образователни институции	Делегирани бюджети на образователните институции; Национални програми на МОН	<p>1. Брой включени в дейности за повишаване чувствителността спрямо дискриминационни прояви и за</p>		

	превенция и предотвратяване на формите на дискриминация					преодоляване на съществуващи негативни етнически предразсъдъци, стереотипи и стигми: 1.1 деца; 1.2. ученици; 1.3. родители; 1.4 педагогически специалисти; 1.5 непедagogически персонал. 2. Брой включени в обучителни дейности за придобиване на умения, знания и компетентности за превенция и предотвратяване на формите на дискриминация: 2.1. деца; 2.2. ученици; 2.3. родители; 2.4. педагогически специалист; 2.5. непедagogически персонал. 3. Брой проведени дейности за повишаване чувствителността спрямо дискриминационни прояви и за преодоляване на съществуващи	1.1 – 1.2. – 772 1.3 – 108 1.4. – 57 1.5. – 21 2.1. – 2.2. – 932 2.3 – 2.4. – 20 2.5. – 19 3. – 10	1.1. – 10 1.2. – 800 1.3. – 120 1.4. – 67 1.5. – 31 2.1-10 2.2. – 950 2.3 – 20 2.4. – 30 2.5. – 30 3. – 20
--	--	--	--	--	--	--	--	--

						негативни етнически предразсъдъци, стереотипи и стигми; 4. Брой проведени обучителни дейности за придобиване на умения, знания и компетентности за превенция и предотвратяване на формите на дискриминация.	4. – 5	4. – 15
--	--	--	--	--	--	--	--------	---------

Цел 3. Повишаване на качеството на образование в детски градини и училища с концентрация на деца и ученици от уязвими групи, включително роми

	Мерки	Статус	Срок	Отговорна институция	Източник на финансиране (преки бюджетни разходи, друго – млн. евро)	Индикатори	Текуща стойност	Целева стойност с натрупване 2024-2025 г.
3.1	<p>Провеждане на обучения за повишаване на капацитета на институциите в системата на училищното образование за осъществяване на приобщаващо образование, в т.ч. чрез квалификация на педагогическите специалисти и на непедагогическия персонал, вкл. образователните медиатори и/или</p>	Предстоящ	2024-2025 г.	МОН; Изпълнителна агенция „Програма за образование“ Образователни институции	Със средства по Програма „Образование“ 2021-2027 г. по проект „Успех за теб“ – 761 172,50 лева Делегирани бюджети на образователните институции; Национални програми на МОН	Брой проведени обучения за педагогически специалисти и непедагогически персонал, в това число образователни медиатори и/или социални работници	57	65

	социални работници Използване на възможностите на национални програми за квалификация и преквалификация на педагогическите кадри – включване в специализирани обучения; развитие на компенциите на медиатори и социални работници; провеждане на информационни кампании сред родители извън общностите с предимно ромски етнос, обучения организирани от НПО.							
3.2	Мобилност на деца, ученици, педагогически специалисти, непедагогически персонал и родители с цел реализиране на ефективна образователна интеграция и пълноценна социализация	Текущ	2024-2025 г.	Образователни институции	Делегирани бюджети на образователните институции; Национални програми на МОН	1. Брой включени в дейности за мобилност: 1. 1. деца; 1.2. ученици; 1.3. родители; 1.4. педагогически специалисти; 1.5. непедагогически персонал. 2. Брой реализирани съвместни дейности между образователни институции,	1. 1. – 55 1.2. – 119 1.3 – 40 1.4 – 36 1.5. – 11 2. – 22	1.1. – 70 1.2. – 130 1.3. – 50 1.4 – 50 1.5. – 20 2.– 32

						включващи деца и ученици от етническите малцинства и деца и ученици от мнозинството; 3. Брой приложени практики от педагогически специалисти, участвали в педагогически обмени.	3. – 3	3. – 10
3.3	Обучение на педагогически специалисти за работа в екип при взаимодействие с уязвими групи	Текущ	2024-2025 г.	Образователни институции, МОН	Делегирани бюджети на образователните институции; Национални програми на МОН	Обучени педагогически специалисти за екипна работа с уязвими групи	27	35
3.4	Обучение на образователни медиатори, помощник на учителя, социални работници в образованието и помощник-възпитатели в детските градини за работа в екип при взаимодействие с уязвими групи	Текущ	2024-2025 г.	Образователни институции, МОН	Делегирани бюджети на образователните институции; Национални програми на МОН	Обучени образователни медиатори, помощник на учителя, социални работници в образованието и помощник-възпитатели за екипна работа	-	10
Цел 4. Преодоляване на процесите на обособяване (т.н. сегрегация и вторична сегрегация) в детски градини и училища чрез образователни мерки за десегрегация.								
Мерки		Статус	Срок	Отговорна институция	Източник на финансиране (преки бюджетни разходи, друго – млн. евро)	Индикатори	Текуща стойност	Целева стойност с натрупване 2024-2025 г.

4.1	Изграждане на образователна и обществена среда за реализиране процес на десегрегация	Текущ	2024-2025 г.	Община Димитровград Образователни институции, МОН	Делегирани бюджети на образователните институции; Национални програми на МОН	1. Брой реализирани дейности, насочени към изграждане на образователна и/или обществена среда, осигуряваща процес на десегрегация; 2. Брой включени в реализирани дейности за изграждане на образователна и/или обществена среда за реализиране процес на десегрегация; 2.1. деца; 2.2. ученици; 2.3. родители; 2.4. педагогически специалисти; 2.5. непедagogически персонал; 2.6. представители на местна власт; 2.7. доброволци.	1 – 25 2.1. – 64 2.2. – 519 2.3. – 59 2.4. – 43 2.5. – 9 2.6. – 15 2.7. –	1 – 30 2.1 – 74 2.2 – 550 2.3 – 59 2.4. – 43 2.5. – 9 2.6. – 20 2.7. – 20
4.2	Превенция, предотвратяване и преодоляване на процеса на вторична сегрегация	Текущ	2024-2025 г.	Образователни институции, МОН	Делегирани бюджети на образователните институции; Национални програми на МОН	1. Брой реализирани дейности, насочени към превенция, предотвратяване и преодоляване на процеса на вторична сегрегация; 2 Брой включени в реализирани дейности за превенция, предотвратяване и преодоляване на процеса на вторична		

						сегрегация: 2.1. деца; 2.2. ученици; 2.3. родители; 2.4. педагогически специалисти; 2.5. непедagogически персонал; 2.6 представители на местна власт; 2.7. доброволци		
4.3	Безплатни пособия и материали, както и безплатен транспорт за деца в задължително предучилищно образование и за ученици, посещаващи сегрегирани образователни институции с цел достъп до образование в несегрегирани приемни образователни институции	Текущ	2024 - 2025 г.	Образователни и институции, МОН	Делегирани бюджети на образователните институции; Национални програми на МОН	1. Брой деца и ученици, за които е осигурен безплатен транспорт в рамките на населеното им място. 2. Брой деца в задължително предучилищно образование и ученици до VII клас, включени в процеса на образователна десегрегация и превенция за недопускане на вторична сегрегация и за които са осигурени учебни пособия и материали. 3. Брой мотивационни дейности, свързани с десегрегационните процеси и задържането на децата и учениците в образователната система.	1. – 242 2. – 103 3. – 18	1. – 300 2. – 150 3. – 20

						4. Брой родители, включени по проекта и участвали в проектните дейности с цел повишаване на мотивацията им да записват децата на детска градина и училище.	4. – 35	4. – 50
						5. Брой образователни медиатори и друг непедагогически персонал, включени в проектните дейности.	5. – 6	5. – 8
						6. Брой реализирани дейности с родители, деца и ученици и представители на институции за изграждане на среда, осигуряваща ефективен процес на десегрегация и превенция за недопускане на вторична сегрегация.	6. – 12	6. – 20

Цел 5. Съхраняване и развиване на културната идентичност на децата и учениците с различни етнокултурни маркери, включително роми чрез утвърждаване на интеркултурното образование, като неотменна част от процеса на модернизация на българската образователна система

	Мерки	Статус	Срок	Отговорна институция	Източник на финансиране (преки бюджетни разходи, друго – млн. евро)	Индикатори	Текуща стойност	Целева стойност с натрупване 2024-2027 г.
5.1	Умения, знания и компетентности за реализиране на интеркултурно	Текущ	2024-2025 г.	Образователни институции, МОН	Делегирани бюджети на образователните институции; Национални	1.Брой организирани обучителни дейности с педагогически специалисти и	1. – 8	1. – 10

	образование от педагогическите специалисти и непедагогически персонал в системата на предучилищното и училищно образование				програми на МОН	непедагогически персонал; 2. Брой обучени: 2.1. педагогически специалисти; 2.2. непедагогически персонал	2.1. – 57 2.2. –	2.1. – 65 2.2. – 10
5.2	Разработване и въвеждане на иновативни педагогически (дидактически и възпитателни) форми за интеркултурно образование в образователните институции в системата на предучилищното и училищното образование.	Текущ	2024-2025 г.	Образователни институции, МОН	Делегирани бюджети на образователните институции; Национални програми на МОН	1. Брой разработени и въведени иновативни педагогически (дидактически/възпитателни) форми за интеркултурно образование в: 1.1. детски градини; 1.2. училища; 1.3. обслужващи звена; 2. Брой образователни институции, въвели иновативни педагогически форми за интеркултурно образование.	1.1. – 1.2. – 2 1.3. – 2. – 2	1.1. – 1.2. – 3 1.3. – 2. – 3
5.3	Формиране на знания, умения, нагласи и ценности за интеркултурна компетентност в децата и учениците	Текущ	2024-2025 г.	Образователни институции, МОН	Делегирани бюджети на образователните институции; Национални програми на МОН	1. Брой включени в дейности за формиране на интеркултурна компетентност: 1.1. деца; 1.2. ученици. 2. Брой реализирани форми за формиране на знания, умения, нагласи и ценности за интеркултурна компетентност.	1.1. – 87 1.2. – 157 2. – 12	1.1. – 120 1.2. – 200 2. – 20

5.4	Изследователски дейности, свързани със запазване на културното наследство и етнокултурното многообразие в регионален и национален аспект	Текущ	2024-2025 г.	Образователни институции, МОН	Делегирани бюджети на образователните институции; Национални програми на МОН	1. Брой включени в изследователски дейности, свързани с културното наследство и етнокултурното многообразие: 1.1. деца; 1.2. ученици; 1.3. родители; 1.4 педагогически специалисти; 1.5. непедagogически персонал. 2. Брой реализирани изследователски дейности. 3. Брой институции, осъществили изследователски дейности: 3.1. детски градини; 3.2. училища;	1.1. – 5 1.2. – 64 1.3. – 11 1.4. – 17 1.5. – 4 2 – 10 3.1. – 3.2. – 3	1.1. – 10 1.2. – 100 1.3. – 20 1.4. – 20 1.5. – 7 2. – 20 3.1. – 3 3.2. – 6
5.5	Извънкласни дейности с деца и ученици от етническите малцинства с елементи на гражданско образование, насочени към усвояване на умения, знания и социокултурни компетентности за откриване и култивиране на	Текущ	2024-2025 г.	Образователни институции ОП ДМЦ	Делегирани бюджети на образователните институции; Национални програми на МОН; ОП ДМЦ	1. Брой включени в извънкласни дейности, насочени към усвояване на умения, знания и социокултурни компетентности с елементи на гражданско образование: 1.1. деца; 1.2. ученици; 1.3. родители; 1.4. педагогически специалисти;	1.1. – 49 1.2. – 195 1.3. – 43 1.4. – 30 1.5. – 6	1.1. – 100 1.2. – 250 1.3. – 60 1.4. 40 1.5. – 10

	собственото „АЗ“, формиране на чувство за идентичност, национално самосъзнание и толерантно отношение към индивидуалните и културните различия					1.5. непедagogически персонал. 2. Брой проведени извънкласни дейности за усвояване на умения, знания и социокултурни компетентности с елементи на гражданско образование.	2. – 124	2. – 200
5.6	Занимания по интереси, междуучилищни дейности, изнесени занимания в реална среда, културно-образователни инициативи, вкл. популяризиращи четенето и професионалното ориентиране	Текущ	2024 - 2025 г.	Училища, детски градини, НПО, читалища	31 000 000 лв. по процедура „Утвърждаване на интеркултурното образование чрез култура, наука и спорт“ на Програма „Образование“ 2021 – 2027 г. Делегирани бюджети на образователните институции; Национални програми на МОН	Брой деца и ученици от предучилищното и училищното образование от уязвими групи, получили подкрепа	396	450
Цел 6. Ефективно взаимодействие „образователна институция – семейство“ с фокус върху родители от уязвими групи, включително роми, за повишаване значимостта на образованието чрез промяна на нагласите.								
Мерки	Статус	Срок	Отговорна институция	Източник на финансиране (преки бюджетни разходи, друго – млн. евро)	Индикатори	Текуща стойност	Целева стойност с натрупване 2024-2025 г.	
6.1	Приобщаване на родители от уязвими групи, включително роми, към училищния живот и мотивирането им за образованието на техните деца.	Текущ	2024 - 2025 г.	МОН РУО Образователни институции	Делегирани бюджети на образователните институции; Национални програми на МОН Със средства от държавния бюджет по Национална програма	Брой детски градини и училища, в които се реализират дейности за взаимодействие с родители; Брой родители, вкл.	7	10

					<p>„Заедно за всяко дете”, Модул „Добри практики за взаимодействие с родителите на институциите от предучилищното и училищното образование“ и Модул 3 „Партньорски модел за включване в образователната система на деца и ученици в риск от отпадане“ в размер на 2 800 000 лева Със средства по Програма „Образование“ 2021- 2027 г. „Обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие в предучилищното образование“ – разработва се в момента, и по проект „Успех за теб“ - 5 083 531 лева за интензивна работа с родители от уязвими групи</p>	<p>роми, подкрепени за включване в мултикултурна образователна среда</p>	114	150
--	--	--	--	--	--	---	-----	-----

6.2	<p>Дейности с родители (обучения, иновативни родителски срещи, срещи в общности, кампании, културни мероприятия), насочени към подобряване на взаимодействието „образователна институция – семейство“ с цел ефективна образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства и етнокултурните общности.</p>	Текущ	2024 - 2025 г.	Образователни институции	Делегирани бюджети на образователните институции; Национални програми на МОН	<p>1. Брой проведени дейности с родители:</p> <p>1.1. обучения;</p> <p>1.2. иновативни родителски срещи;</p> <p>1.3. срещи в общности;</p> <p>1.4. кампании;</p> <p>1.5. културни мероприятия.</p> <p>2. Брой родители /от тях от етническите малцинства/ и етнокултурните общности, включени в дейности за ефективна образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства и етнокултурните общности.</p>	<p>1.1. – 3</p> <p>1.2. – 13</p> <p>1.3. – 89</p> <p>1.4. – 5</p> <p>1.5. – 43</p> <p>2. –90</p>	<p>1.1. – 6</p> <p>1.2. – 25</p> <p>1.3. – 130</p> <p>1.4. – 10</p> <p>1.5. – 80</p> <p>2. – 130</p>
6.3	<p>Психолого-педагогическо и социално-комуникативно приобщаване на родителите от етническите малцинства и етнокултурните общности към образователната среда и за създаване на мотивация у тях за образованието на</p>	Текущ	2024- 2025 г.	ЦОП Образователни институции	Делегирани бюджети на образователните институции; Национални програми на МОН	<p>1. Брой проведени дейности с родители за психолого-педагогическо и социално-комуникативно приобщаване;</p> <p>2. Общ брой родители /от тях от етническите малцинства/ и етнокултурните общности, включени в дейности за психолого-педагогическо и</p>	<p>1. – 44</p> <p>2. – 33</p>	<p>1. – 80</p> <p>2. – 50</p>

	техните деца.					социално-комуникативно приобщаване.		
6.4	Алтернативни форми на взаимодействие на образователни институции с родителската общност чрез коопериране с местни общности и общини за привличане и ангажиране в процеса на обхващане, включване и реинтеграция на деца и ученици от етническите малцинства и етнокултурните общности в системата на предучилищното и училищното образование.	Текущ	2024-2025 г.	Образователни институции	Делегирани бюджети на образователните институции; Национални програми на МОН	1. Брой проведени форми на взаимодействие на образователни институции с родителската общност; 2. Общ брой родители /от тях от етническите малцинства/ и етнокултурните общности, участвали във форми на взаимодействие на образователни институции с родителската общност.	1. – 34 2. – 125	1. – 64 2. – 200
6.5	Обучение за ключови компетентности: „Лични, социални и умения за учене” от Рамката на ключовите компетентности за учене през целия живот. Умения за работа в екип с уязвими групи-Непедагогически персонал и учители	Текущ	2024-2025 г.	Образователни институции МОН	Делегирани бюджети на образователните институции; Национални програми на МОН	Обучени образователни медиатори, помощници на учителя, помощник-възпитатели от ромски произход и учители за ключови компетентности	15	25

ПРИОРИТЕТ „ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ“²

I. ЦЕЛИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ ЗА ПЕРИОДА 2024-2025 Г.

Оперативна цел: Осигуряване на равен достъп до качествено обществено здравеопазване и подобряване на здравословното състояние на населението в обособените уязвими общности, с концентрация на бедност

Цел 1: Подобряване на майчиното и детското здравеопазване в обособените уязвими общности, с концентрация на бедност

	Мерки	Статус	Срок	Отговорна институция	Източник на финансиране (преки бюджетни разходи, друго)	Индикатори	Текуща стойност	Целева стойност с натрупване 2024-2025 г.
1.1.	Осигуряване на възможности за профилактични АГ прегледи на жени в уязвимо положение в населени места с компактно ромско население и назначаване на цитологични и микробиологични изследвания.	Текущ	2024-2025г.	МЗ, РЗИ, МБАЛ-Димитровград - проект, ЗДРАВНИ МЕДИАТОРИ, ОБЩИНА ДИМИТРОВГРАД	Държавен бюджет, донорски програми и европейски проекти, проект „Здравеопазване за всички“	Брой осъществени акушеро-гинекологични прегледи с мобилно кабинети в населени места с компактно ромско население. Брой назначени цитологични и микробиологични изследвания.		300 осъществени акушеро-гинекологични прегледи – планирани по проект „Здравеопазване за всички“, консултации и изследвания на жени в уязвимо положение.
1.2.	Осигуряване на възможности за прегледи на здравно-неосигурени бременни жени по наредба 26 на МЗ (наредба за предоставяне на акушерска помощ на		2024-2025	МЗ, МБАЛ-ДИМИТРОВГРАД, ЗДРАВНИ МЕДИАТОРИ, ОБЩИНА ДИМИТРОВГРАД	В рамките на утвърдения бюджет на отговорните институции	Брой осъществени прегледи и изследвания на бременни здравно-неосигурени жени по наредба 26 на МЗ		20 осигурени прегледа и изследвания на бременни здравно-неосигурени жени по наредба 26 на МЗ

² Годишният държавен бюджет за приоритет „Здравеопазване“ е 237 500 лв.

	здравно неосигурени жени);							
1.3.	Обхват на деца без ОПЛ открити от здравните медиатори, записване при ОПЛ.	Текущ	2024-2025г.	ОБЩИНА ДИМИТРОВГРАД, ЗДРАВНИ МЕДИАТОРИ/ЗМ/	Делегиран бюджет/ в рамките на делегирания бюджет за дейността на ЗМ институции	Брой регистрирани деца, без ОПЛ	Минимум 75 на сто от децата в кв. Изток, записани при ОПЛ.	95 % деца записани при ОПЛ
1.4.	Осигуряване на възможности за провеждане на задължителни имунизации съгласно Националния имунизационен календар на лица до 18 г., включително и с мобилни екипи в населени места на деца без ОПЛ.	Текущ	2024-2025г.	МЗ, РЗИ, ОБЩИНА ДИМИТРОВГРАД, ЗДРАВНИ МЕДИАТОРИ/ЗМ/	В рамките на утвърдения бюджет на отговорните институции	Брой обхванати с имунизации деца, включително от мобилни екипи, спрямо общия брой на необходимите .		95% от децата са имунизирани, включително с мобилни кабинети
1.5.	Проучване на възможностите, присъединяване към програми, създаване на условия за реализиране на профилактични прегледи на деца, включително с мобилни педиатрични кабинети в това число и на тези без ОПЛ.	Текущ	2024-2025г.	МЗ, РЗИ, ЗДРАВНИ МЕДИАТОРИ, ОБЩИНА ДИМИТРОВГРАД	В рамките на утвърдения бюджет на отговорните институции и Проект „Интелигентна медицина” (SMART_MED)	Брой проведени профилактични прегледи на деца, включително с мобилни педиатрични кабинети		20 деца прегледани, включително чрез педиатрични мобилни кабинети

1.6.	Провеждане на разяснителни кампании за необходимостта от ваксиниране на населението със задължителните имунизации по Националния имунизационен календар и за ползите от препоръчителните имунизации.	Текущ	2024-2025г.	РЗИ, БЧК, ЗДРАВНИ МЕДИАТОРИ, ОБЩИНА ДИМИТРОВГРАД	В рамките на утвърдения бюджет на отговорните институции	Брой проведени кампании за разясняване на необходимостта от ваксиниране на населението със задължителните имунизации по Нац. Имунизационен календар и за ползите от препоръчителните имунизации	4 беседи годишно по посочената тема	8 проведени беседи за разясняване на ползите от задължителните имунизации
1.7.	Провеждане на здравно-информационни беседи, фокус превенция на ранните съжителства и бременности, семейно планиране и контрацепция в общността и в училище.	Текущ	2024-2025г.	РЗИ, МАГ, ОМ, МЗ, ОБРАЗОВАТЕЛНИ ИНСТИТУЦИИ и ОБЩИНА ДИМИТРОВГРАД	В рамките на утвърдения бюджет на отговорните институции	Брой проведени беседи	3 беседи годишно по темата; 3 беседи в училище	10 проведени беседи в общността за превенция на ранните съжителства
1.8.	Проучване на възможностите за извършване на скринингови изследвания с мобилен мамограф за превенция на рака на млечната жлеза с последващо интерпретиране на	Текущ	2024-2025г.	МЗ, РЗИ, ОБЩИНА ДИМИТРОВГРАД, ЗДРАВНИ МЕДИАТОРИ	Държавен бюджет	Брой проведени мамографски прегледи с мобилен мамограф за превенция на рака на млечната жлеза с последващо интерпретиране на резултата и при		

	резултата и при необходимост назначаване на терапия.					необходимост назначаване на терапия.		
1.9.	Специализирана патронажна грижа за бременни жени и майки на деца 0-2г. в обособени уязвими общности.	Предстоящ	2024-2025г.	МЗ	Държавен бюджет			
Цел 2: Подобряване на достъпа до качествено обществено здравеопазване на лица, намиращи се в ситуация на бедност и социална уязвимост								
	Мерки	Статус	Срок	Отговорна институция	Източник на финансиране (преки бюджетни разходи, друго)	Индикатори	Текуща стойност	Целева стойност с натрупване 2024-2025 г.
2.1	Осигуряване на възможности за провеждане на прегледи за социално значими заболявания с мобилни кабинети - флуорографи, ехографи и клинични лаборатории, в това число и здравнонеосигурени лица от ромски общности.	Текущ	2024-2025г.	МЗ, РЗИ, ЛЗ, ОБЩИНА ДИМИТРОВГРАД	Държавен бюджет, донорски програми, европейски проекти, Проект „Интелигентна медицина” (SMART_MED)	Брой проведени прегледи за социално значими заболявания с мобилни кабинети - флуорографи, ехографи и клинични лаборатории	2 400 прегледа по Проект „Интелигентна медицина” (SMART_MED)	3 000 прегледа по Проект „Интелигентна медицина” (SMART_MED)
2.2.	Изграждане на устойчив механизъм между заинтересованите страни за прилагане на Постановление 17 на МС за поемането	Текущ	2024-2025 г.	МЗ, РЗИ, ЗДРАВНИ МЕДИАТОРИ, ДИРЕКЦИЯ СОЦИАЛНО ПОДПОМАГАНЕ, ОБЩИНА ДИМИТРОВГРАД		Брой проведени беседи сред МБАЛ, медицински специалисти и заинтересованите лица по Постановление 17	0	6

	на болничното лечение на социално-слаби и здравнонеосигурени лица.					на МС за поемане на болнично лечение на социално слаби и здравно неосигурени лица		
2.3.	Подобряване на достъпа до профилактични изследвания за превенция на ППИ и др., фокус сифилис.	Текущ	2024-2025 г.	МЗ, ЗДРАВНИ МЕДИАТОРИ, МБАЛ-ДИМИТРОВГРАД, ОБЩИНА ДИМИТРОВГРАД	Проект на МЗ „Здравеопазване за всички“	Брой проведени профилактични изследвания сред уязвими общности		200 (по Проект на МЗ „Здравеопазване за всички“)
Цел 3:Намаляване на стигмата и дискриминацията на хора от уязвими групи								
	Мерки	Статус	Срок	Отговорна институция	Източник на финансиране преки бюджетни разходи, друго)	Индикатори	Текуща стойност	Целева стойност с натрупване 2024-2025г.
3.1	Осъществяване на информационни кампании и кампании за предоставяне на нископрагови и мобилни услуги за превенция на ХИВ/СПИН, вирусни хепатити и туберкулоза.	Текущ	2024-2025г.	МЗ и РЗИ	В рамките на утвърдения бюджет на отговорните институции	Брой проведени кампании за предоставяне на нископрагови и мобилни услуги за превенция за ХИВ/СПИН, СПИ, вирусни хепатити и туберкулоза	Проведени минимум 4 беседи годишно по посочената тема	8 беседи/кампании за превенция на ХИВ/СПИН, СПИ, вирусни хепатити и туберкулоза.

3.2	Обучени и назначени здравни медиатори за придобиване на необходимите знания и умения, проучване на необходимостта от назначаване на нови здравни медиатори в селата на общината сред маргинализирани групи.	Текущ	2024-2025г.	МЗ, РЗИ, ОБЩИНА ДИМИТРОВГРАД	В рамките на утвърдения бюджет на отговорните институции	Брой обучени и назначени здравни медиатори	3	5 (2 нови ЗМ обучени и назначени ЗМ в селата на общината – Ябълково, Радијево или Крепост)
3.3.	Повишаване квалификацията на 2 ЗМ, работа в болница. Обучени и назначени ЗМ в болница – пилотен модел.	Текущ	2024-2025 г.	МЗ – ПРОЕКТ „ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ ЗА ВСИЧКИ“, ОБЩИНА ДИМИТРОВГРАД	МЗ – проект „Здравеопазване за всички“	Брой обучени и назначени 2 ЗМ в болница – апробиране на пилотен модел	0	2-ма ЗМ обучени и назначени ЗМ в болница по проект „Здравеопазване за всички“
Цел 4: Развитие на концепцията за здравната медиация								
4.1.	Обучение за професионално развитие на здравни медиатори – съгласно чл. 7, ал. 4 от Наредба № 1 от 19.08.2020 г. за изискванията за дейността на здравните медиатори	Текущ	2024-2025 г.	МЗ, РЗИ, ОБЩИНА ДИМИТРОВГРАД	Държавен бюджет	Брой квалифицирани здравни медиатори	0	

ПРИОРИТЕТ „ЗАЕТОСТ“³

³ Съгласно чл. 14. ал. 1 от Закона за насърчаване на заетостта (ЗНЗ) ежегодно със Закона за държавния бюджет на Република България се осигуряват средства за финансиране на мерки и програми по активната политика по заетостта, приети от Министерския съвет. Финансирането се осигурява по мерки от ЗНЗ и програми за заетост и обучение, а не по целеви групи на политиката, сред които не попадат групи, определени по етнически признак. Съгласно Постановление № 108 от 9 август 2023 г. за изпълнение на държавния бюджет на Република България, финансовите средства за квалификация и програми за безработни съгласно Националния план за действие по заетостта за 2023 г. е 73 млн. лв.

I. ЦЕЛИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ ЗА ПЕРИОДА 2024-2025 Г.

Оперативна цел: Равнопоставен достъп и подобряване реализацията на ромите на пазара на труда и повишаване на дела на заетите сред тях; намаляване на социалните неравенства и активното им социално приобщаване

Цел 1. Насърчаване на заетостта чрез мотивиране, професионално ориентиране и обучение на безработни лица

	Мерки	Статус	Срок	Отговорна институция	Източник на финансиране преки бюджетни разходи, друго – лева/евро)	Индикатори (мерна единица: брой, дял)	Текуща стойност	Целева стойност 2024-2025 г.
1.1	Мотивиране за активно поведение на пазара на труда/за търсене на работа (групови срещи за активно поведение на пазара на труда и участие в Ателие за търсене на работа) <i>Наблюдение на изпълнението за подгрупи младежи, жени и +55 г.</i>	Текущ	2024-2025 г.	АЗ	Държавен бюджет за активна политика на пазара на труда (АППТ) за съответната година (в размер на 88 млн. лв. за 2024 г.)	Брой лица самоопределили се като роми, мотивирани за активно поведение на пазара на труда/за търсене на работа	50	70
1.2	Професионално ориентиране (групово) <i>Наблюдение на изпълнението за подгрупи младежи, жени и +55 г.</i>	Текущ	2024-2025 г.	АЗ	В рамките на бюджета на отговорната институция за съответната година (54,3 млн. лв. за 2024 г.)	Брой лица самоопределили се като роми, включени в професионално ориентиране	77	100

1.3	Организиране на обучение за придобиване на професионална квалификация вкл. за стартиране на собствен бизнес и/или на ключова компетентност <i>Наблюдение на изпълнението за подгрупи младежи, жени и +55 г.</i>	Текущ, ПРЧР 2021-2027	2024-2025 г.	АЗ	Държавен бюджет за АППТ за съответната година (88 млн. лв. за 2024 г.) и ПРЧР 2021-2027 г.	Брой лица самоопределили се като роми, включени в обучение за придобиване на професионална квалификация и/или ключова компетентност	30	40
-----	--	-----------------------	--------------	----	--	---	----	----

Цел 2: Насърчаване на социалния и гражданския диалог в подкрепа на трудовата реализация на ромите

	Мерки	Статус	Срок	Отговорна институция	Източник на финансиране (преки бюджетни разходи, друго – лева/евро)	Индикатори (мерна единица: брой, дял)	Текуща стойност	Целева стойност 2024-2025 г.
2.1	Инициативи и кампании с ромски организации на местно и национално ниво и срещи с работодатели за преодоляване на негативните нагласи по отношение осигуряването на заетост на лица, самоопределили се като роми	Текущ	2024-2025 г.	АЗ	В рамките на бюджета на отговорната институция за съответната година (54,3 млн. лв. за 2024 г.)	Брой срещи на представители на ДБТ с ромски лидери и организации по места Брой проведени срещи с работодатели	50 2	70 4

Цел 3: Осигуряване на заетост, вкл. чрез предприемачество на лица от ромски произход

	Мерки	Статус	Срок	Отговорна институция	Източник на финансиране (преки бюджетни разходи, друго –	Индикатори (мерна единица: брой, дял)	Текуща стойност	Целева стойност 2024-2025 г.
--	-------	--------	------	----------------------	--	---------------------------------------	-----------------	------------------------------

					лева/евро)			
3.1	Насърчаване на заетостта, вкл. чрез предприемачество на безработни самоопределили се като роми, чрез включване в програми и мерки по реда на ЗНЗ, в рамките на НПДЗ и ПРЧР 2021-2027	Частично се изпълнява	2024-2025 г.	АЗ	Държавен бюджет за АППТ за съответната година (88 млн. лв. за 2024 г.) и ПРЧР 2021-2027 г.	Брой лица самоопределили се като роми с осигурена субсидирана заетост	5	15 годишно
3.2	Насърчаване на заетостта на първичния пазар на труда (извън мерки и програми) <i>Наблюдение на изпълнението за подгрупи младежи, жени и +55</i>	Текущ	2024-2025 г.	АЗ	В рамките на бюджета на отговорната институция за съответната година (54,3 млн. лв. за 2024 г.)	Брой лица самоопределили се като роми с осигурена заетост на първичния пазар на труда	10	30 годишно
Цел 4: Активиране на безработни в неравностойно положение на пазара на труда и икономически неактивни лица, чрез насърчаване на трудовото медиаторство и предоставяне на интегрирани услуги по заетост и социално подпомагане								
	Мерки	Статус	Срок	Отговорна институция	Източник на финансиране (преки бюджетни разходи, друго – лева/евро)	Индикатори (мерна единица: брой, дял)	Текуща стойност	Целева стойност 2024-2025 г.
4.1	Трудово медиаторство предоставяно от лица самоопределили се като роми <i>Наблюдение на изпълнението за</i>	Текущ	2024-2025 г.	АЗ	Държавен бюджет за АППТ за съответната година (88 млн. лв. за 2024 г.)	Брой лица с осигурена заетост като трудови посредници от ромски произход От тях с повишен	1	1

	<i>подгрупи младежи, жени и +55 г.</i>					капацитет и умения за работа с целевата група	1	1
4.2	Активиране на икономически неактивни лица от дейността на трудовите посредници - ромски и младежки медиатори	Текущ	2024-2025 г.	A3	Държавен бюджет за АППТ за съответната година (88 млн. лв. за 2024 г.)	Брой активирани лица, от ромски произход от работата на трудовите посредници - ромски медиатори Брой активирани младежи (NEETs) от ромски произход от работата на младежките медиатори	60 20	100 30
4.3	Предоставяне на интегрирани услуги по заетост и социално подпомагане за подобряване достъпа до заетост и обучение на уязвими групи	Текущ	2024-2025 г.	A3, АСП	В рамките на бюджета на отговорните институции за съответната година (54,3 млн. лв. за 2024 г.)	Брой лица, на които са предоставени интегрирани услуги по заетост и социално подпомагане*, от тях включени в: - заетост; - обучение.	20 30	30 40

* Посочените индикатори включват лица в неравностойно положение на пазара на труда, включително самоопределилите се като роми

ПРИОРИТЕТ „ЖИЛИЩНИ УСЛОВИЯ“

I. ЦЕЛИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ ЗА ПЕРИОДА 2024-2025 Г.

Оперативна цел: Подобряване на жилищните условия, включително и на прилежащата техническа инфраструктура и инфраструктура за публични услуги

Цел 1: Осигуряване на условия за придобиване на финансово достъпни жилища и условия за въвеждане на алтернативни модели на социални жилища за домакинства от зоните с концентрация на бедност

	Мерки	Статус	Срок	Отговорна институция	Източник на финансиране (преки бюджетни разходи, друго)	Индикатори	Текуща стойност	Целева стойност с натрупване 2024-2025 г.
1.1	Осигуряване на възможности за рехабилитация на съществуващи общински жилища и прилежаща инфраструктура в населени места и квартали с преобладаващо населени от ромски етнос	Текущ	2024 - 2025г.	ДОНОРСКИ ПРОГРАМИ и ОБЩИНА ДИМИТРОВГРАД	В рамките на утвърдения бюджет на отговорните институции	Ремонтирани общински жилища, улици, осветление, детски площадки и др.	1	5 ремонтиран и общински жилища и 2 детски площадки
1.2	Подобряване на социалната инфраструктура в ромски квартали и махали.	Текущ	2024-2025 г.	МРРБ, ДОНОРСКИ ПРОГРАМИ и ОБЩИНА ДИМИТРОВГРАД	В рамките на утвърден бюджет на отговорните институции	Подобрена инфраструктура в ромски квартали и махали	2	1 рехабилитирана улица 6 ремонтиран и улици в кв. Черноконев о

Цел 2. Изграждане/реновиране на инфраструктура за предоставяне на интегрирани здравно-социални и социални услуги в общността за уязвими групи

	Мерки	Статус	Срок	Отговорна институция	Източник на финансиране (преки бюджетни разходи, друго)	Индикатори	Текуща стойност	Целева стойност с натрупване 2024-2025г.
2.1	Развитие на инфраструктура за предоставяне на	Текущ	2024-2025г.	МРРБ, МТСП,	Оперативни програми	Брой на лицата, които използват нова или	35	105

.	интегрирани здравно-социални и социални услуги в общността за уязвими групи.			ОБЩИНА ДИМИТР ОВГРАД	2021-2027г.	реновирана инфраструктура за интегрирани здравно-социални и социални услуги в общността/годишно		
Цел 3. Реконструкция на обекти на социалната инфраструктура за целите на образованието, културата и др.								
	Мерки	Статус	Срок	Отговорна институция	Източник на финансиране (преки бюджетни разходи, друго)	Индикатори	Текуща стойност	Целева стойност с натрупване 2024-2025 г.
3.1	Подкрепа при развитието на образователна, културна, спортна инфраструктура и насърчаване на публично-частното партньорство в това число в квартали и малки населени места с преобладаващо население от ромски етнос.	Текущ	2024-2025г.	МРРБ, ММС, МОН, ОБЩИНА ДИМИТР ОВГРАД	В рамките на утвърдения бюджет на отговорните институции, Европейски и донорски програми, НП на МОН	Брой обекти изградени и/или реновирани	2	3
3.2	Изграждане на спортна инфраструктура, насочена към развитието на младите хора, в това число от целеви групи и в ромските квартали.	Текущ	2024-2025 г.	ОБЩИНА ДИМИТР ОВГРАД,	Общински бюджет; СЕ и ЕК – европейски програми	Брой изградени обекти на спортна инфраструктура	8	6
3.3	Използване на възможностите на доброволческите инициативи за подобряване на хигиената.	Текущ	2024-2025	МАГ, ЗМ, ОМ, ОБЩИНА ДИМИТР ОВГРАД	Общински бюджет и доброволци	Брой инициативи	2	4

ПРИОРИТЕТ „ВЪРХОВЕНСТВО НА ЗАКОНА И НЕДИСКРИМИНАЦИЯ“

I. ЦЕЛИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ ЗА ПЕРИОДА 2024-2025 Г.

Оперативна цел: Гарантиране правата на гражданите, с акцент върху жените и децата, защита на обществения ред, недопускане и противодействие на проявите на нетолерантност и на “език на омразата”.

Цел 1. Повишаване гаранциите за ефективна защита на правата на българските граждани в уязвимо социално положение, принадлежащи към различни етнически групи. Ефективно прилагане на политиките за интеграция на ромите за постигане на равенство, достойно съществуване и пълноценно участие в обществения живот.

	Мерки	Статус	Срок	Отговорна институция	Източник на финансиране (преки бюджетни разходи, друго)	Индикатори	Текуща стойност	Целева стойност с натрупване 2024-2025 г.
1.1	Повишаване на ефективността на системата за социално подпомагане чрез повишаване на квалификацията на социалните работници, включително и за работа в мултиетническа среда	Изпълнява се	2024/2025	АСП	Национални и европейски програми и проекти	Брой проведени обучения; Брой обучени социални работници	2	4

Цел2: Утвърждаване на толерантни междуетнически отношения чрез спорт

	Мерки	Статус	Срок	Отговорна институция	Източник на финансиране (преки бюджетни разходи, друго)	Индикатори	Текуща стойност	Целева стойност с натрупване 2024-2025 г.
2.1	Утвърждаване на толерантни междуетнически отношения чрез спорт.	Текуща Програма „Спорт за децата в свободното време“.	2024–2025г.	ММС, УЧИЛИЩА, СПОРТНИ КЛУБОВЕ	В рамките на утвърдения бюджет на отговорните институции	Брой проекти Брой на участници Брой занимания	-	3 120 500

Цел3: Предприемане на целенасочени мерки и иновативни интегрирани услуги за повишаване на родителския капацитет в подкрепа на

уязвимите семейства, подобряване на родителската грижа и за защита правата на децата

	Мерки	Статус	Срок	Отговорна институция	Източник на финансиране (преки бюджетни разходи, друго)	Индикатори	Текуща стойност	Целева стойност с натрупване 2024-2025 г.
3.1	Мониторинг и контрол по спазване правата на детето в образователни институции, лечебни заведения, социални услуги, интегрирани здравно –социално услуги за резидентна грижа, с цел недопускане на дискриминация и гарантиране правата на децата.	Текущ	2024-2025 г.	ДАЗД/ СОЦИАЛН И УСЛУГИ, ОП „ДМЦ“, МБППМН	В рамките на утвърдения бюджет на отговорните институции	Брой извършени проверки в образователни институции, лечебни заведения, социални услуги и интегрирани здравно – социално услуги за резидентна грижа По сигнал за дискриминация По планови и сигнални проверки	0 0	2 2
3.2	Информационни дейности за децата и техните семейства относно правата на детето, регламентирани в Конвенцията на ООН за правата на детето и Закона за закрила на детето и за съществуващите услуги за подкрепа в общността	Текущ	2024-2025 г.	ДАЗД/ Доставчици и на социални услуги	Бюджет на ДАЗД	Брой проведени беседи с представители на ромската общност, вкл. деца	0	10
3.3	Информационни дейности за децата и техните семейства относно съществуващи механизми за информиране и превенция на насилието сред и срещу деца.	Текущ	2024-2025 г.	ДАЗД, МКБППМ, ЦОП и ОП „ДМЦ“	В рамките на утвърдения бюджет на отговорните институции	Брой информационни кампании	0	2

3.4	Промотиране на Национална телефонна линия за деца (НТЛД) 116 111– срещи, инициативи и участия.	Текущ	2024-2025 г.	ДАЗД, МКБППМ, ЦОП и ОП „ДМЦ“	В рамките на утвърдения бюджет на отговорните институции	Брой събития за промотиране на НТЛД	0	3
3.5	Информирание и консултиране на семейства	Текущ	2024-2025 г.	ДАЗД, МКБППМ, ЦОП и ОП „ДМЦ“	В рамките на утвърдения бюджет на отговорните институции	Брой консултации на семейства, деца и работещи с деца	0	40

ПРИОРИТЕТ „КУЛТУРА“

I. ЦЕЛИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ ЗА ПЕРИОДА 2024-2025 Г.

Оперативна цел: Подобряване на условията за равнопоставен достъп на ромската общност до обществения културен живот, съхранение и популяризиране на ромската традиционна култура, развитие и популяризиране на творчеството като фактори за културна интеграция и социално сближаване. Преодоляване на езика на омразата и възпроизвеждането на предразсъдъци към ромите в медиите с оглед на изграждане на позитивен образ на общността

Цел: Съхраняване и популяризиране на традиционната култура на ромската общност, насърчаване на творческото развитие на представители на общността, стимулиране на ромската общност за активно участие в обществения културен живот и насърчаване на междукултурния диалог

	Мерки	Статус	Срок	Отговорна институция	Източник на финансиране (преки бюджетни разходи, друго)	Индикатори	Текуща стойност	Целева стойност с натрупване 2024-2025 г.
1.	Подкрепа на творчески проекти в областта на музейното дело и изобразителните изкуства, насочени към представяне и популяризиране на	Текущ	2024 – 2025г.	МК, ОБЩИНА ДИМИТР ОБГРАД, НЧ, КИ, ОБРАЗОВ	В рамките на утвърдения бюджет на институциите	Брой проекти в областта на музейното дело и изобразителните изкуства, насочени към представяне и популяризиране на традиционната култура на	0	2

	традиционната култура на ромите; проекти с участие на представители на ромската общност, насърчаващи межкултурния диалог.			АТЕЛНИ ИНСТИТУ ЦИИ НПО		ромите.		
2.	Подкрепа на творчески проекти за изява в областта на визуалните изкуства, насочени към представители на ромската общност.	Текущ	2024 – 2025г.	МК, НЧ и НПО	В рамките на бюджета на МК	Брой проекти за изява в областта на изобразителните изкуства, насочени към представители на ромската общност.	0	1
3.	Подкрепа на творчески проекти в областта на сценичните изкуства (професионални и любителски) за създаване и разпространение на културен продукт, насочени към ромската общност, с участие на представители на ромската общност	Текущ	2024-2025г.	МК, НЧ и НПО	В рамките на бюджета на МК	Брой проекти в областта на сценичните изкуства за създаване и разпространение на културен продукт, насочени към ромската общност.	0	1
4.	Подкрепа на творчески проекти в областта на книгоиздаването за развитие на българския книжен сектор чрез Наредба №42 за реда, условията и критериите за отпускане и разпределение на финансови средства от Община Димитровград за финансово подпомагане на димитровградски автори, за издаване на книги.	Текущ	2024 – 2025г.	МК, ОБЩИНА ДИМИТР ОВГРАД и НЧ	В рамките на бюджета на институциите	Брой подкрепени творчески проекти за изява в областта на издателската дейност, насочени към културни институти и организации - издателства и други юридически лица	0	1
5.	Подкрепа на проекти в областта на културата и традициите на етнически и културни малцинства (фокус върху ромите).	Текущ	2024 – 2025г.	МК, ЦОИДУЕ М, ОБЩИНА ДИМИТР	В рамките на утвърдения бюджет на институциите, европейски и	Брой на хората, посещаващи културни/образователни събития, свързани с културата на малцинствата (ромите), вкл. онлайн посещения/гледания	0	20

				ОВГРАД, НЧ, КИ, УЧИЛИЩ А	донорски програми	Брой културни събития с акцент върху културата и традициите на малцинствата (ромите), вкл. онлайн събития	0	1
						Брой образователни събития с акцент върху културата на малцинствата (ромите), вкл. онлайн събития	0	1

ЗАБЕЛЕЖКА: Поради въвеждане на извънредна епидемична обстановка е възможно настъпване на промени, реструктуриране или отпадане на някои мерки.

VII. СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ

AЗ	Агенция по заетостта
АПСПО	Активно приобщаване в системата на предучилищното образование
АСП	Агенция за социално подпомагане
АХУ	Агенция за хората с увреждания
ГРАО	Гражданска администрация и административно обслужване
ДАЗД	Държавна агенция за закрила на детето
ДБ	Държавен бюджет
ДБТ	Дирекция „Бюро по труда“
ДГ	Детска градина
ДСП	Дирекция „Социално подпомагане“
ЕС	Европейски съюз
ЗМ	Здравен медиатор
ЗПУО	Закон за предучилищното и училищното образование
ИА ОП НОИР	Изпълнителна агенция по оперативна програма Наука и образование за интелигентен растеж
КК	Кадастрална карта
ЛЗ	Лечебни заведения
МВР	Министерство на вътрешните работи
МЗ	Министерство на здравеопазването
МК	Министерство на културата
МКБШМН	Местна комисия за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните
ММС	Министерство на младежта и спорта
МОН	Министерство на образованието и науката
МП	Министерство на правосъдието
МРРБ	Министерство на регионалното развитие и благоустройството
МТСП	Министерство на труда и социалната политика
НЗОК	Национална здравно-осигурителна каса
НПО	Неправителствена организация
НТЛД	Национална телефонна линия за деца
НУ	Начално училище
НЧ	Народно читалище
ОДЗ	Отдел „Закрила на детето“
ООН	Организация на обединените нации
ОП НОИР	Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“
ОП РР	Оперативна програма за развитие на регионите
ОП РЧР	Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“
ОУ	Основно училище
ПРСР	Програма за развитие на селските райони
РЗИ	Регионална здравна инспекция
РУО	Регионално управление на образованието
СУ	Средно училище
УП	Участък „Полиция“
ЦКБШМН	Централна комисия за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните

ГЕРГАНА КРЪСТЕВА

Председател на

Общински съвет Димитровград